SAYI: 183 HAZİRAN 2021

TDB
TÜRK DİŞHEKİMLERİ BİRLİĞİ

TDBD

TÜRK DİŞHEKİMLERİ BİRLİĞİ DERGİSİ

Saygınlık hekimin en önemli değeridir

Sağlıkta reklam olmaz

iTero

5D

"Merhaba, ben
iTero Element 5D.
Görselleştirme kabiliyetlerinizi bir üst noktaya taşımak için varım."

NIRI teknolojisine sahip ilk 3D ağız içi tarayıcı hakkında daha fazla bilgi sahibi olmak için iTero.com'u ziyaret edin.

MEDTECH 2020
"DİŞ HEKİMLİĞİ İÇİN EN İYİ YENİ TEKNOLOJİ ÇÖZÜMÜ"
ÖDÜLÜ

- **3D dijital baskı**
- **Simülasyon yeteneği**
- **Ağız içi kamera**
- **Gerçek zamanlı hızlandırma**
- **Proksimal diş çürüğü algılama özelliği**
- **Zararlı radyasyon kullanılmaz**

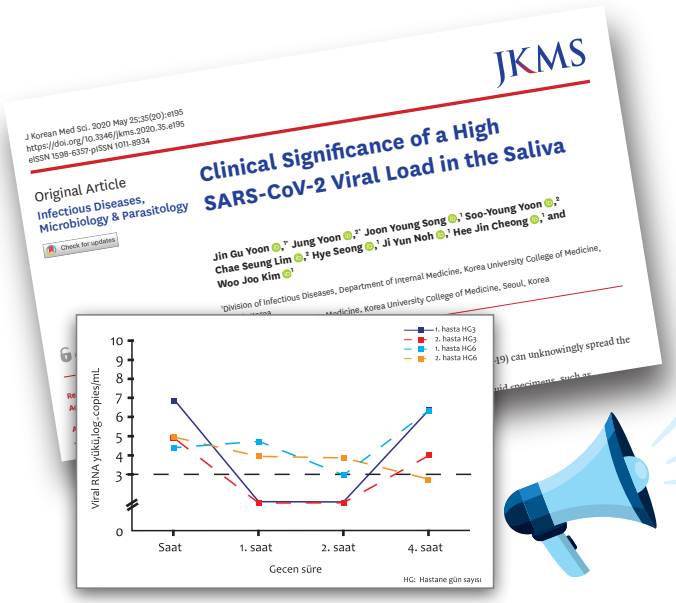
Ayrıntılı Bilgi İçin;
cs-tr@aligntech.com • (0212)9002645 • www.itero.com/tr-tr/

© 2018 Align Technology, Inc. Tüm hakları saklıdır. Diğerlerinin yanı sıra Invisalign, iTero, iTero Element, iTero logosu, Align Technology, Inc. şirketinin veya alt kuruluşları veya bağlı şirketlerinden birinin ticari markaları ve/veya hizmet markalarıdır ve ABD ve/veya diğer ülkelerde tescilli olabilir.

COVID-19

Kloroben®
GARGARA 200 mL

% 0,12 Klorheksidin diglukonat + % 0,15 Benzidamin HCl

Klorheksidin tükürükteki SARS-CoV-2 viral yükünü 2 saat boyunca azaltmıştır.[2]

Klorheksidin,
işlem sırasında oluşan aerosollerdeki oral mikroorganizmaların seviyesinin düşürülmesini sağlar.[3]

Klorheksidin
maske takmaya ve el yıkamaya ek olarak damlacık ile bulaşmayı kontrol etmede faydalı olabilir.[2]

Her 1,5 - 3 saatte bir 15 ml

Çalışmanın tamamı için barkodu okutunuz.

Referanslar:
1. Kısa ürün bilgisi. 2. Yoon, J. G., Yoon, J., Song, J. Y., Yoon, S. Y., Lim, C. S., Seong, H., ... & Kim, W. J. (2020). Clinical significance of a high SARS-CoV-2 viral load in the saliva. Journal of Korean medical science, 35(20). 3. Moosavi, M. S., Aminishakib, P., & Ansari, M. (2020). Antiviral mouthwashes: possible benefit for COVID-19 with evidence-based approach. Journal of oral microbiology, 12(1), 1794363.

KISA ÜRÜN BILGISI: Formülü: Kloroben Gargara %0,12 Klorheksidin glukonat ve %0,15 Benzidamin HCl içerir, Farmakolojik Özellikleri: Benzidamin yapı olarak steroid grubuyla ilişkili olmayan bir antienflamatuar analjezik ajandır, Klorheksidin bir biguanid antiseptiktir ve genel oral hijyene ara verildiği zaman plak ve gingivitis gelişimini azaltmaya yardımcı olur, Farmakodinamik: Diğer NSAI ajanlar gibi benzidamin belirli koşullarda prostoglandin biyosentezini inhibe eder, Klorheksidin gram (+), gram (-) bakteriler, maya ve bazı mantarlar, virüsler gibi mikroorganizmaların çoğuna etkilidir, Farmakokinetik: Topikal uygulamayı takiben benzidamin antienflamatuar ve lokal anestezik etkilerini göstereceği enflamasyonlu lokal mukozaya kolaylıkla absorbe olur, Uygulanan klorheksidin glukonatın yaklaşık %30'u oral kavitede kalır ve 24 saat boyunca oral sıvılara yavaşça salınır, Endikasyonları: Ağız ve boğaz antisepsisi, hastanın yutma fonksiyonunun rahatlaması ve diş eti rahatsızlıklarında semptom giderici olarak kullanılır, Diş hekimliğinde işlemlerden önce profilaktik amaçlı kullanılabilir Kontrendikasyonları: Benzidamin ve klorheksidine bilinen hipersensitivitesi olan hastalarda kontrendikedir, Gebelik ve emzirme döneminde kullanılmamalıdır, Uyarılar / Önlemler: Yutulmamalıdır.Ağız içinde, dil ve diş üzerinde geri dönüşümlü renk değişikliği yapabilir, Absorblanan benzidamin ve metabolitleri yüksek oranda karaciğerde metabolize olduğu ve idrarla atıldığı için şiddetli karaciğer ya da renal bozukluğu olan özen gösterilmelidir, Araç ve taşıt kullanımına etkisi yoktur, Advers Etkiler: Kloroben Gargara genellikle iyi tolere edilir ve yan etkileri çok azdır, Kullanım Şekli Ve Dozu: Kloroben Gargara 12 yaşın üzerindeki tüm bireylerde kullanılabilir, Kullanımdan sonra ağızdan atılır, Gerekirse uygulama her 1,5-3 saatte bir tekrarlanabilir, Dozu çocuklarda her uygulamada 5-15 mL, yetişkinlerde 15 mL kadardır, Kloroben Gargara kazara içilirse semptomatik tedavi yapılmalıdır, Belirli bir antidotu yoktur, Saklama Koşulları: 25 0C'nin altındaki oda sıcaklığında saklanmalı ve ışıktan korunmalıdır, Ticari Takdim Şekli Ve Ambalaj İçeriği: 200 mL'lik renkli pet şişe ve ölçek, Ruhsat Sahibi Ve İmal Yeri: Drogsan İlaçları Sanayii ve Ticaret A.Ş. 06760 Çubuk ANKARA Ruhsat Tarih ve No: 29.05.2002 – 200/32 REÇETESİZ SATILIR Perakende Satış Fiyatı: Kloroben Gargara 21,59 TL (Şubat 2021) AYRINTILI BİLGİ İÇİN LÜTFEN FİRMAMIZA BAŞVURUNUZ.

drogsan Sağlığa Sayğı

DROGSAN İlaçları San. ve Tic. AŞ. Mahmutbey Mah. Dilmenler Cad. Adalet Plaza 197-4 Bağcılar/İstanbul Tel: (212) 445 06 00 Faks: (212) 445 06 16 e-mail: drogsan@drogsan.com.tr

www.drogsan.com.tr

KLRNBGRG İLAN/2021/05

Şimdi meridol®'ü deneyin!

ALMANYA'NIN 1* DİŞ ETİ DİŞ MACUNU
Numaralı

meridol® sistemi, diş eti problemlerinin sebepleri ile savaşmaya yardımcı olur.

Sadece eczanelerde.

BİLGİ ve NUMUNE İÇİN:
Meridol İletişim Hattı: +90 530 880 08 10

Web sitesini incelemek için tıklayınız.
www.meridol.com.tr

TÜRK PERİODONTOLOJİ DERNEĞİ
Destekliyor

Colgate - Palmolive hesaplaması, Kasım 2019 – Kasım 2020 Nielsen Almanya satış verilerini baz almaktadır.
*Diş eti, diş macunu kategorisine göre. Kozmetik diş macunu ağız sağlığınızı korumanıza yardımcı olur.

BEGO

130 YILLIK DENEYİM

Dijital *Dönüşümde* **Lider**

Üstün Alman Teknolojisine Sahip

BEGO Semados Implantları

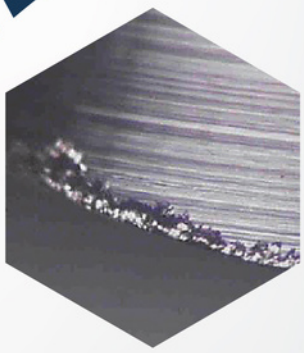
Cumhuriyet Mah. Halaskargazi Cad. Demir Baytekin İş Merkezi 127/5-9 Şişli /İstanbul
+90 850 441 1890 - www.bego.com.tr

ORIDIMA

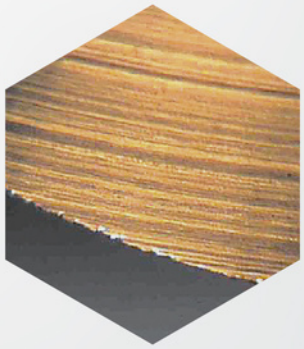
ORI-TAN Kaplama Frezler ile

Yüksek
Kesim Performansı
& Uzun
Kullanım Ömrü

ORI-TAN KAPLAMASIZ
FREZE AİT ALT KESİCİ YÜZEY

ORI-TAN KAPLAMALI
FREZE AİT ALT KESİCİ YÜZEY

Bilgi İçin
Tıklayınız

TDBD

183

içindekiler

11 BAŞYAZI
TDB Genel Başkanı Prof.Dr. Atilla Stephan Ataç

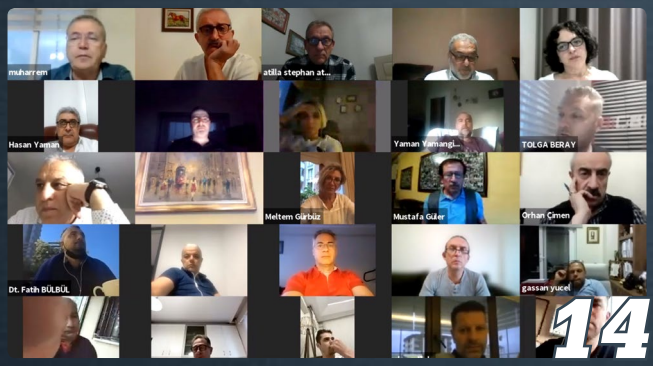
13 TDB GÜNDEMİ
TDB Genel Sekreteri Gülay Özdoğan

14 KONTENJANLAR DÜŞÜRÜLMELİ
TDB heyeti 4 Haziran'da YÖK Başkanvekili Prof.Dr. Safa Kapıcıoğlu ile görüştü. Görüşmede yeni dişhekimliği fakültelerinin açılmaması ve varolanların kontenjanlarının azaltılmasına ilişkin taleplerimiz iletildi.

14 TDB GENİŞLETİLMİŞ YÖNETİM KURULU TOPLANDI
TDB 18. Olağan Genel Kurul takvimini görüşmek üzere 3 Haziran'da dişhekimleri odalarının başkanlarının katılımıyla bir TDB Genişletilmiş Yönetim Kurulu toplantısı yapıldı.

15 BİRİKMİŞ ÜYE AİDATLARI DA AF KAPSAMINA ALINDI
Vergi ve prim borçlarını yeniden yapılandırma yasa teklifi kapsamına TDB'nin girişimiyle dişhekimleri odalarının üye aidatları da alındı.

15 SAHTE DİŞHEKİMİNİN REKLAMINA CEZA
Reklam Kurulu Başkanlığı dişhekimi olmadığı halde ağız ve diş sağlığı alanında paylaşımlarda bulunan şahsa idari para cezası verdi.

16 KİŞİSEL SAĞLIK VERİLERİ
24-25 Ekim 2020 tarihlerinde gerçekleştirilen Kişisel Sağlık Verileri IV. Ulusal Kongresi kitabı yayımlandı.

Sahibi TDB Merkez Yönetim Kurulu adına Atilla Stephan Ataç
Sorumlu Yazı İşleri Müdürü Gülay Özdoğan
Yayın türü Yaygın süreli yayın
Yayın aralığı Aylık
Dili Türkçe
Editör Hakan Sürmen
Görsel yönetmen Şeref Kartal
Fotoğraf Onur Onat
Reklam için başvuru
Tel: 0.212.327 84 41 (pbx)
Yayım tarihi Haziran 2021
Editoryal üretim ve yapım
Nisan İletişim Basın Yayın Ltd. Şti.
Tel: 0.212.327 84 41 • nisaniletisim@gmail.com
Cihannüma Mah. Salih Efendi Sok. Mistaş İşhanı 2/9 Beşiktaş İstanbul
Yönetim yeri ve yazışma adresi
Kızılırmak Mah. 1446. Cad. Alternatif İş Merkezi No: 12/38 Çukurambar Çankaya - ANKARA
Tel: 0.312.435 93 94 • Fax: 0.312.430 29 59
www.tdb.org.tr e-mail: tdb@tdb.org.tr
ISSN: 1303-9784

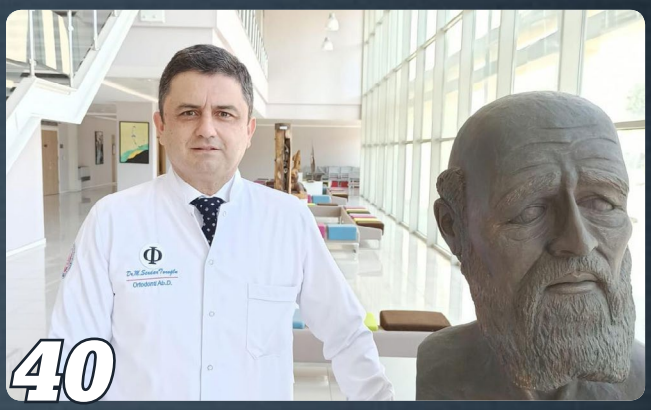
TDB üyelerine ücretsizdir.
Ayda bir, yılda oniki sayı yayımlanır.

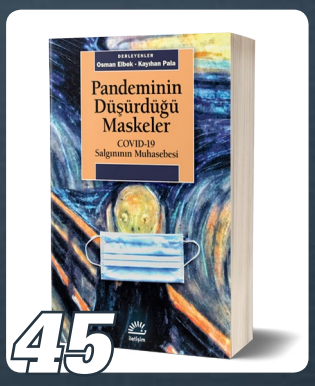
REKLAM İNDEKSİ (Alfabetik sırayla)

AB DENTAL 12
AGS MEDİKAL 18-19
AKTİFARMA 07
BEGO 06
ÇATAK DİŞ DEPOSU 24-25
DROGSAN 03
EREN DİŞ DEPOSU 21
INVISALIGN ..... Ön kapak içi
IVOCLAR-VIVADENT 34-35
KULZER 10
LEİCA 29
MERİDOL 04-05
NUCLEOSS 17-39
OSSTEM İMPLANT 23

16 TDB YÜKSEK DİSİPLİN KURULU TOPLANDI
TDB Yüksek Disiplin Kurulu 3 Mayıs'ta web ortamında toplandı.

16 ANTALYA'DA 19 MAYIS COŞKUSU
Antalya Dişhekimleri Odası 19 Mayıs Atatürk'ü Anma Gençlik ve Spor Bayramı'nda Yönetim Kurulu ve üyelerin katılımıyla Atatürk anıtına çelenk koydu.

20 ADO'DAN ŞİDDETE KARŞI DAYANIŞMA
Ankara Dişhekimleri Odası 27 Mayıs günü poliklinik sırasında bir hasta tarafından bıçaklı saldırıya uğrayan Dr. Ertan İskender'i ve hastane çalışanlarını ziyaret etti.

22 DİŞHEKİMLERİNDE GELECEK KAYGISI %78
Kamuoyu araştırma şirketi Konda'nın İstanbul Dişhekimleri Odası için yaptığı ankete göre dişhekimlerinin yüzde 78'i işine ilişkin gelecek kaygısı duyuyor.

26 'DAHA HUZURLU BİR YAZ GEÇİRECEĞİZ'
Prof.Dr. Figen Çizmeci Şenel Sağlık Bakanlığı Koronavirüs Bilim Kurulu'nun tek dişhekimi üyesi. Salgında üçüncü zirveden aşağıya inmekte olduğumuz günlerde kendisinden Kurul'un çalışmalarıyla ilgili bilgi aldık.

30 DİŞHEKİMLİĞİNDE KANAYAN YARA: REKLAM - II
TDB Genel Sekreteri Dr. Gülay Özdoğan'ın konuyu çeşitli yönleriyle ortaya koyan incelemesinin ikinci ve son bölümünde internet ve sosyal medya üzerinden yapılan reklamlar ve bunlara ilişkin verilen cezalar vaka örnekleriyle ortaya konuyor.

40 'HER DEKAN YETİŞTİREBİLECEĞİ KADAR ÖĞRENCİ İSTER'
Çukurova Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi'ne yeni öğrenci almaya başladığı 1996 yılında kendi deyimiyle 'çömez' bir yeni doktoralı olarak giren Prof.Dr. Serdar Toroğlu'yla Fakülte'yle bir anlamda bütünleşen meslek hayatını konuştuk.

44 SÜREKLİ DİŞHEKİMLİĞİ EĞİTİMİ KREDİLENDİRİLMİŞ SORULARI

45 KİTAP

46 HOLLYWOOD GÜLÜŞÜ!
Fatin Hazinedar Çağrışımlar'da Hollywood'un unutulmaz yıldızı Audrey Hepburn'ün dişhekimi asistanlığından yola çıkıp farklı ufuklara varıyor.

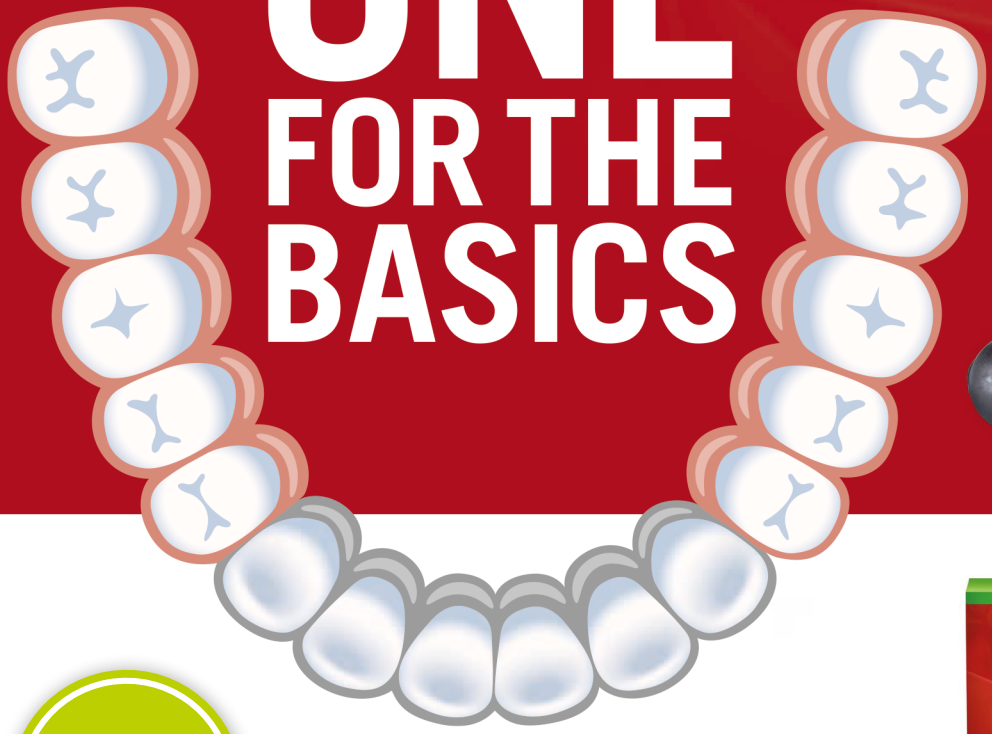
48 ŞÖVALYELER ADASI: MALTA
Prof.Dr. Engin Ersöz ve Dr. Dişhekimi Funda Ersöz Akdeniz'in tam ortasında, hem kuzeyinin hem güneyinin kültürlerini almış, Tarikat Şövalyelerine yüzyıllarca mesken olmuş Malta'yı anlatıyor.

kulzer-turkey.com/charisma-diamond-topaz-one

CHARISMA®

CHARISMA TOPAZ ONE FOR THE BASICS

BPA içermez

YENİ

ALL FOR THE DETAILS

Charisma Topaz One

Tüm restorasyonlarınız için tek çözüm!

Her zaman doğru rengi yakalayın: Tüm restorasyonlarınızda tek renk ile doğal görünüm sağlar.

Etkili kullanım: Kremsi ve stabil yapısı sayesinde restorasyonlarınızda uygulama kolaylığı sunar.

Uzun ömürlü restorasyon: Patentli TCD matriksi, seconder çürükler ve kırık oluşum riskini azaltmak için gerekli olan yüksek direnç ve düşük büzülmeyi kombine eder.

ADAPTIVE LIGHT MATCHING

KULZER
MITSUI CHEMICALS GROUP

Kulzer Turkey Diş Sağlığı Ürünleri Ltd. Şti.
Barbaros Mahallesi Al Zambak Sokak No:2 Varyap Meridian Grand Tower A Blok D:128 34746 Ataşehir/ İstanbul TÜRKİYE
Telefon: + 90 (216) 688 21 11 • e-mail: info-turkey@kulzer-dental • www.kulzer-turkey.com
Distribütörlerimiz: İstanbul : Çapa Dental + 90 (212) 621 51 68

Günü kurtarırken geleceği kaybediyoruz

Prof.Dr. Atilla Stephan Ataç / TDB Genel Başkanı

Değerli Meslektaşım

1 Haziran 2021'den itibaren yeni bir normalleşme düzenlemesi uygulanmaya başlandı. Acaba pandemi bize normal yaşantımızı unutturdu da ondan dolayı mı iki ayda bir normalleşme arayışlarına giriyoruz? Aslında bu açıklamalar bize bilimsel verilerden uzak, direkt pandemiyle savaş için karar almak yerine kabile anlayışıyla günü kurtarma temelli alınan kararların ne kadar zararlı olduğunu göstermiyor mu? Covid-19 nedeniyle gerçekleşen her bir ölümden, intiharlara kadar varan ekonomik çöküntüden bu günü kurtarma çabaları sorumlu değil mi?

Malesef bu salgın günlerinde bile yeni dişhekimliği fakülteleri ve sağlıkta şiddet gibi sorunlarımız hiç hız kesmiyor.

Yükseköğretim Kurulu Başkan Vekili ile bir görüşme gerçekleştirdik; ülkemizde hızla artan ve sayısı an itibariyle 102 olan dişhekimliği fakülteleri, buna paralel kontrolsüzce artan kontenjanlar, eğitimde oluşan sorunlar ve genç dişhekimlerindeki yoğun işsizlik sorununa ilişkin değerlendirmelerimizi ve TDB Öğrenci Kolu tarafından yapılan anketin sonuçları paylaştık. İfade ettiğimiz verilerin değerlendirilerek bu ülkenin en zor ve pahalı eğitimini alan gençlerimizin gelecekte ucuz işgücü olma ya da işsizlikle yüzyüze kalmaması için Birliğimizin taleplerini ilettik.

Sağlıkta şiddete yönelik bir iki ceza caydırılık açısından bize biraz umut olsa da özellikle Ankara'da bir hekim arkadaşımıza yapılan ve mesleğini yapmasını tehlikeye düşüren saldırı, bir başka kentimizde saldırıya uğrayan meslektaşımızın beyaz kod verdi diye başhekimi tarafından tehditvari yaklaşım görmesi sorunun biraz daha derinlerde olduğunu düşündürüyor.

TBMM Genel Kurulu'nda 11 kez kapsamlı borç yapılandırması ve matrah artırımı getiren ekonomi teklifi kabul edildi. Türk Dişhekimleri Birliği Kanunu'na göre meslek mensuplarının üyesi oldukları odalara olan aidat borçları ile odaların Birliğe olan birlik payı borçları da yapılandırılabilecek. Pandemi sürecinde ekonomik zorluklar karşısında meslektaşlarımız biraz olsun rahatlayacaklardır. Anayasa'nın eşitlik ilkesi doğrultusunda ödemeyen ve ödeyemeyen ayrımı yapılsaydı yapılandırmanın daha hakkaniyetli olacağını da bir gerçektir.

Sağlıkta dönüşüm programının iflasının son göstergesi de Kamuda zaten adil olmayan performans dağıtımına hastaların memnuniyet ilkesi getirilmesidir. Kamudaki sorunların çözümü ve özelden hizmet alınması yönündeki talep ve önerileri ne zaman dikkate alacaksınız? Ülke gündemine düşen mafya, tarikat, gladyo açıklamalarından başınızı kaldırdığınızda mı ?

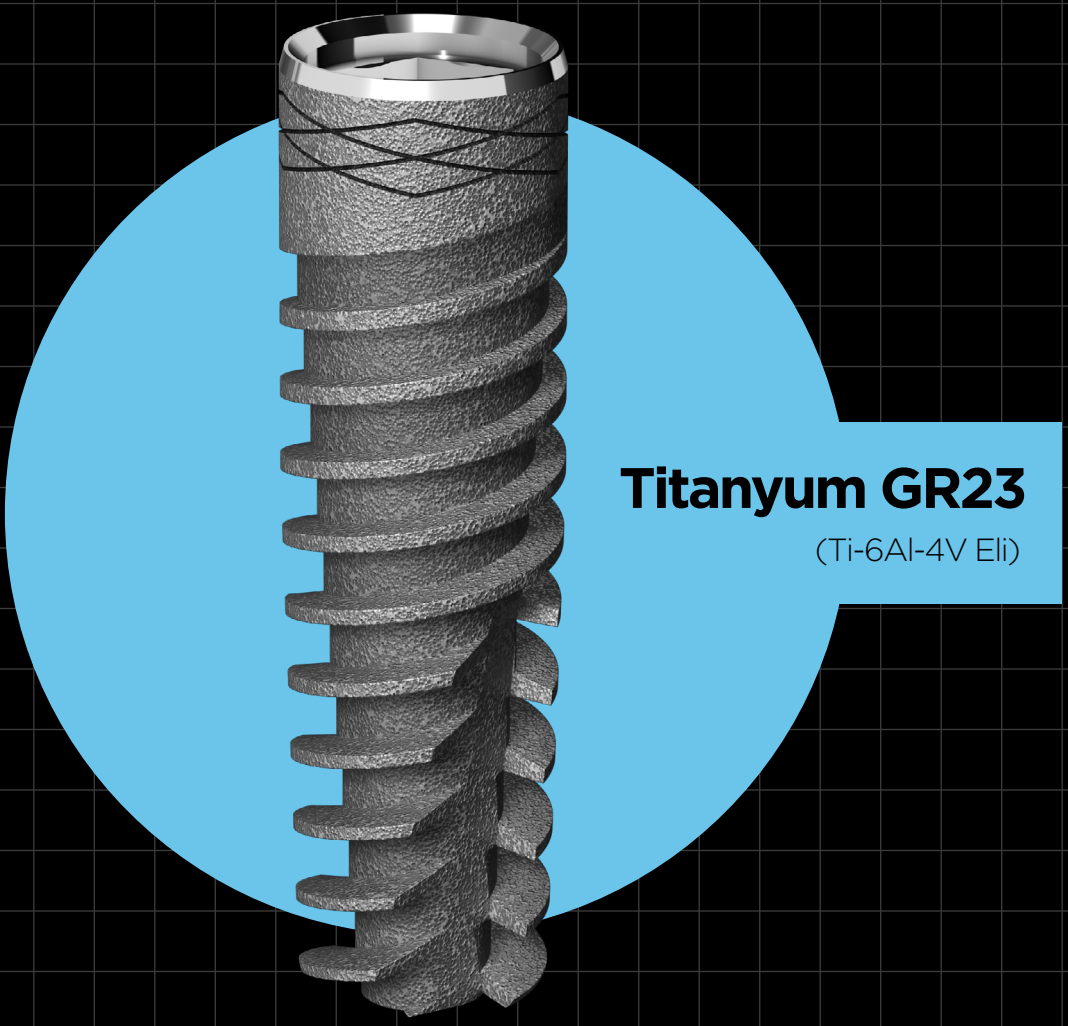
Sevgili meslektaşım, bu tarihi pandemi dönemini daha iyi analiz edebilmek için dergimizin kitap sayfasında da önerilen Pandeminin Düşürdüğü Maskeler'i okumanızı tavsiye ederim.

Önümüzde hem ülkemiz hem de birliğimiz için önemli günler var. Birlik, dayanışma ve paylaşımla, ben demeden biz olarak bunları atlatacağımıza eminim.

Sağlıkla kalın.

O Hep Farklı...

Titanyum GR23, GR5'in daha yüksek saflık oranına sahip şeklidir.

Titanyum GR23

(Ti-6Al-4V Eli)

Titanyum GR23, GR5'e göre;

Daha iyi biyo uyumluluk gösterir. Daha yüksek mukavemete, yüksek korozyon direncine ve yüksek kırılma tokluk oranına sahiptir.

AB Dental
Yüksek Teknolojinin AB'si

AB DENTAL VE TIBBİ CİHAZLAR SAN. TİC. LTD. ŞTİ.
İçerenköy Mah. Mahirbey Sok. Kutay Han No:1 D:9 Ataşehir- İSTANBUL
Tel: +90 216 519 53 00 | Faks: +90 216 519 53 01 | e-posta: bilgi@abdental.com.tr | http://abdental.com.tr
facebook.com/ABDENTALTR instagram.com/ABDENTALTR 0545. 516 53 00

Gülay Özdoğan / TDB Genel Sekreteri

İnsan gücü planlaması!

KONTENJANLARIN DÜŞÜRÜLMESİNİ BEKLİYORUZ

Geçtiğimiz günlerde Genel Başkanımız Prof. Dr. Atilla Ataç ve Öğrenci Kolu Başkanımız Gökberk Koçer'le birlikte YÖK Başkanvekili Prof.Dr. Safa Kapıcıoğlu'nu ziyaret ettik ve dişhekimliğinde insan gücü planlamasına ilişkin her yıl güncellediğimiz dosyamızı ilettik.

Önümüzdeki günlerde Yükseköğretim Kurumları Sınavı (YKS) yapılacak ve Temmuz ayında da ÖSYM'nin Yükseköğretim Programları ve Kontenjanları Kılavuzu yayımlanacak. Son 10 yılda yaşadığımız kötü sürprizlerin tekrarlanmaması açısından dişhekimliği eğitiminde yaşanan sorunları ve mezun olan meslektaşlarımızın yaşadığı sıkıntıları da kendilerine aktardık. Taleplerimizin dikkate alınmasını bekliyoruz.

AİDAT BORCU FAİZLERİNE AF

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülmeye başlanan kanun teklifine göre, Vergi Usul Kanunu'nda yapılan değişiklikle Hazine ve Maliye Bakanlığı, Ticaret Bakanlığı, Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK), il özel idareleri ve belediyelere olan bazı borçlar yapılandırılıyor.

Genel Başkanımız Prof.Dr. Atilla Ataç TBMM Plan ve Bütçe Komisyonunu toplantısına katılarak 30 Nisan 2021 tarihine kadar ödenmemiş TDB üye aidatlarının da Kanun kapsamına alınmasına yönelik TDB teklifini sundu.

Verilen önergeyle esnaf, mühendis, hekim, dişhekimi ve avukat gibi meslek sahiplerinin üye oldukları Odalara olan birikmiş aidat borçları da af kapsamına alındı. Yasa teklifinin TBMM Genel Kurulunda kabul edilmesi halinde 30 Nisan tarihi itibarıyla aidat borçlarını ödemeleri halinde üyelerin birikmiş faizleri silinecek.

ŞİDDETE DE HAKARETE DE SIFIR TOLERANS İSTİYORUZ

Geçtiğimiz 27 Mayıs'ta Ankara Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde görevli Dr. Ertan İskender'in bir hastanın bıçaklı saldırısı sonucu yaralanmasının yarattığı dehşet sağlıkta şiddetle mücadelede cezaların etkili bir şekilde uygulanması gerektiğini bir kez daha düşündürdü.

Bu doğrultuda olumlu örneklerden biri İstanbul'da yaşanan bir olayda mahkemenin meslektaşlarımıza yapılan hakareti gereği gibi cezalandırması oldu. Şiddete zemin hazırlayan sistemi değiştirmeden birçok şeyin değişemeyeceğini bilsek de o güne kadar meslektaşlarımıza yönelik fiillerin caydırıcı cezalarla cezalandırılması dışında bir çözüm görünmüyor. Bundan sonra da sağlıkçılara yönelik saldırıların peşini bırakmayacağız.

Her yıl 7-8 bin kontenjanın mesleğimizi çöküşe götürdüğünü YÖK yetkililerine de anlattık.

TDB GENEL KURULU 8-10 TEMMUZ'DA

İki yılda bir Kasım ayında yapılan TDB Genel Kurulu'nu bu tür toplantıların pandemi nedeniyle yasaklanmasından dolayı yaklaşık sekiz aydır ertelemek zorunda kalmıştık.

Normalleşme kararları doğrultusunda nihayet meslek örgütlerinin genel kurullarına da izin çıkması üzerine geçtiğimiz günlerde yapılan Genişletilmiş Yönetim Kurulu toplantısında TDB 18. Olağan Genel Kurulu'nun 8-10 Temmuz 2021 tarihlerinde yapılmasına karar verildi.

Kelimenin her anlamıyla zor geçen bir dönemi geride bıraktığımız umuduyla bu dönemde özellikle Odalarda ve Birliğimizde görev alan tüm meslektaşlarımıza teşekkür etmek istiyorum.

Geçtiğimiz günlerde Dr. Ertan İskender'e yapılan saldırı sağlıkta şiddeti bir kez daha gündeme getirdi.

Pandemi önlemleri nedeniyle ertelenen TDB 18. Olağan Genel Kurulu 8-10 Temmuz tarihlerinde yapılacak.

TDB heyeti YÖK Başkanvekili Kapıcıoğlu'na taleplerimizi iletti

Kontenjanlar düşürülmeli

TDB Genel Başkanı Prof.Dr. Atilla Ataç, Genel Sekreter Dr. Gülay Özdoğan ve TDB Öğrenci Kolu Başkanı Gökberk Koçer'den oluşan TDB heyeti 4 Haziran'da YÖK Başkanvekili Prof.Dr. Safa Kapıcıoğlu ile görüştü. Görüşmede yeni dişhekimliği fakültelerinin açılmaması ve varolanların kontenjanlarının azaltılmasına ilişkin taleplerimiz iletildi.

Yeni dişhekimliği fakültelerinin açılmasının engellenmesi ve kontenjanların azaltılmasına yönelik taleplerimizi iletmek üzere TDB Genel Başkanı **Prof.Dr. Atilla Ataç**, Genel Sekreter **Dr. Gülay Özdoğan** ve TDB Öğrenci Kolu Başkanı **Gökberk Koçer**'den oluşan TDB heyeti 4 Haziran günü YÖK Başkanvekili **Prof.Dr. Safa Kapıcıoğlu** ile bir görüşme gerçekleştirdi.

Görüşmede ülkemizde kontrolsüzce artan ve sayısı an itibariyle 102 olan dişhekimliği fakülteleriyle birlikte artan kontenjanların, eğitimde ve hizmet sunumunda yol açtığı sorunlara ilişkin değerlendirmelerimiz ve TDB Öğrenci Kolu tarafından yapılan anketin sonuçları paylaşıldı.

TDB Genel Başkanı Ataç, "Son 10 yıldır dişhekimliği eğitimi alanında insangücü planlaması ilkeleriyle bağdaşmayacak şekilde birbiri ardına dişhekimliği fakülteleri açılmış ve öğrenci kontenjanlarında kaygı verici artışlar yaşanmıştır.

TDB heyetinde kontenjan artışlarının sonuçlarından ilk etkilenecek genç meslektaşlarımızın sorunlarına işaret etmek üzere TDB Öğrenci Kolu Başkanı Gökberk Koçer de yer aldı.

2002 yılında 19 olan dişhekimliği fakülte sayısı bugün 102'ye çıkmıştır. (102 dişhekimliği fakültesinin 79'unda eğitim verilmektedir. Gelecek yıllarda diğer fakültelerde de eğitimin başlaması durumu daha da kötüleştirecektir) 2005 yılında 960 olan kontenjan; 2018'de 63 fakültede 5792'ye, 2021'de ise 79 fakültede 7443'e ulaşmıştır.

AB ülkelerinde dişhekimliği fakültelerinin sayısı ve dişhekimi sayısı ülkemiz verileri ile karşılaştırıldığında büyük bir sorunun yaşanacağı anlaşılacaktır. Özellikle benzer nüfusa sahip Türkiye ve Almanya'daki veriler karşılaştırıldığında bu durum açıkça görülmektedir" dedi ve TDB tarafından hazırlanan Dişhekimliğinde İnsangücü Planlaması dosyasını YÖK Başkanvekili Kapıcıoğlu'na sundu.

Ataç, son olarak yukarıda ifade ettiğimiz verilerin değerlendirilerek bu ülkenin en zor ve pahalı eğitimini alan gençlerimizin gelecekte ucuz işgücü olmak ya da işsiz kalmak arasında seçim yapmak zorunda kalmaması için TDB'nin taleplerini sıraladı:

- İnsangücü planlaması yapılmadan dişhekimliği fakültelerinin açılmaması,
- Henüz eğitime başlamamış olan fakültelerin faaliyete geçirilmemesi yönünde yeniden değerlendirme yapılması,
- Eğitim veren fakültelerde kontenjanlarının azaltılması.

TDB Genişletilmiş Yönetim Kurulu toplandı

2020 yılı Kasım ayında yapılması gereken TDB 18. Olağan Genel Kurulu İçişleri Bakanlığı'nın muhtelif genelgeleri doğrultusunda Covid-19 salgını nedeniyle henüz gerçekleştirilemedi.

İçişleri Bakanlığı'nın 1 Haziran tarihli genelgesinde 15 Haziran 2021 gününden itibaren sivil toplum kuruluşları, sendikalar, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, birlikler ve kooperatiflerce yapılacak genel kurul dahil geniş katılımlı etkinliklere fiziki mesafe ile maske/mesafe/temizlik kurallarına uyulması koşuluyla izin verildi.

Bu koşullar içerisinde yapılacak TDB 18. Olağan Genel Kurul takvimini görüşmek üzere dişhekimleri odalarının başkanlarının katılımıyla bir TDB Genişletilmiş Yönetim Kurulu toplantısı yapıldı.

3 Haziran'da webinar ortamında yapılan toplantıda TDB 18. 18. Olağan Genel Kurulunun 8-10 Temmuz 2021 tarihlerinde yapılması kararlaştırıldı.

Birikmiş üye aidatları da af kapsamına alındı

Vergi ve prim borçlarını yeniden yapılandırma yasa teklifi kapsamına TDB'nin girişimiyle dişhekimleri odalarının üye aidatları da alındı. Buna göre aidat borçlarını ödeyenlerin birikmiş faizleri silinecek.

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülmeye başlanan Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifine göre, Vergi Usul Kanunu'nda yapılan değişiklikle Hazine ve Maliye Bakanlığı, Ticaret Bakanlığı, Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK), il özel idareleri, belediyeler, Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığına (YİKOB) olan bazı borçlar yapılandırılıyor.

TDB Genel Başkanı Prof.Dr. Atilla Ataç TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu toplantısına katılarak 30 Nisan 2021 tarihine kadar ödenmemiş dişhekimleri odalarının üye aidatlarının da Kanun kapsamına alınmasına yönelik TDB teklifini sundu.

Verilen önergeyle esnaf, mühendis, hekim, dişhekimi ve avukat gibi meslek sahiplerinin üye oldukları odalara olan birikmiş aidat borçları da af kapsamına alındı. Buna göre, 30 Nisan tarihi itibarıyla esnaf ve sanatkarların Odalara ve Türkiye Esnaf ve Sanatkârları Konfederasyonu'na, avukatların Türkiye Barolar Birliği'ne, hekimlerin Türk Tabipler Birliği'ne, dişhekimlerinin Türk Dişhekimleri Birliği'ne, mimar ve mühendislerin Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği'ne olan aidat borçlarını ödemeleri halinde birikmiş faizleri silinecek.

Yasa teklifinin, mevcut şekliyle TBMM Genel Kurulu'nda kabul edilmesi halinde önümüzdeki günlerde yürürlüğe girmesi bekleniyor.

Sahte dişhekiminin reklamına ceza

Facebook sosyal paylaşım sitesinde M.A.Ü. isimli şahsa ait hesap üzerinden 2020 yılında yayınlanan tanıtımlarda *'... Dental'* şeklinde bir kuruluş ismi kullanarak *'... Caddesi, Kızılay'* adresinde faaliyet gösterdiğini belirttiği, paylaşım sayfalarında bulunan telefon numaraları üzerinden hasta kabul ettiği, ayrıca tanıtımlarda *'İmplant, Zirkom, Ortodonti, Protez, Lamine, Diş Estetiği, Kaplama, Tel Tedavi' , '... Dental', 'Kendi işimin patronuyum :))'* şeklinde ifadelerle hastaların tedavi öncesi ve sonrasına ilişkin fotoğraflara, ağız ve diş görüntülerine yer verildiği ve ağız ve diş sağlığı alanında paylaşımlarda bulunulduğu tespit edilmişti.

Reklam Kurulu Başkanlığı tarafından ülkemizde hasta tedavi etme yetkisinin, yalnızca, tıp fakültesinden mezun olan ve bu alanda diploma sahibi olan "tabiplere" ve "diş tabiplerine" ait olduğu hatırlatılarak, anılan şahsın diş tabibi olmadığı halde ağız ve diş sağlığı alanında paylaşımlarda bulunmasının tüketicileri yanıltıcı ve aldatıcı olmasının yanı sıra sağlık mevzuatına aykırılık oluşturduğu değerlendirilmiş ve reklam veren M.A.Ü. hakkında, 6502 sayılı Kanun uyarınca 104.781 TL idari para ve anılan reklamları durdurma cezaları verildi.

Anılarına saygıyla...

Son iki ayda salgın nedeniyle yitirdiğimiz meslektaşlarımız

Mustafa Çiftçi
Adana
Dişhekimi

Engin Barışık
Bursa
Dişhekimi

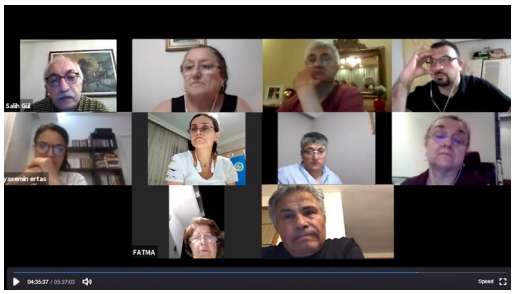
Mehmet Tatlıgil
İstanbul
Dişhekimi

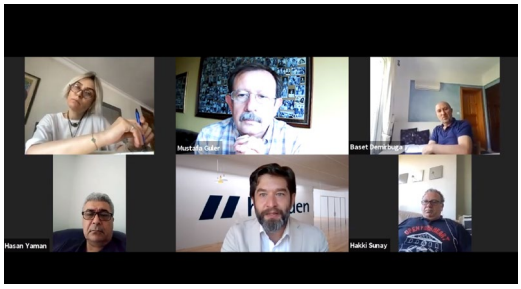

Yaşar Gürlek
İstanbul
Diş Teknisyeni

TDB Yüksek Disiplin Kurulu toplandı

TDB Yüksek Disiplin Kurulu 3 Mayıs'ta web ortamında toplandı. Toplantıya Salih Gül (Başkan), Gülnihal Neslihan Yamalıoğlu (Raportör), Rahime Beleşoğlu, Hakan Çağlı, Bahaettin Dağlıoğlu, Yasemin Ertaş, Fatma Özkumur, Ahmet Şen ve Tülay Tacettinoğlu katıldı.

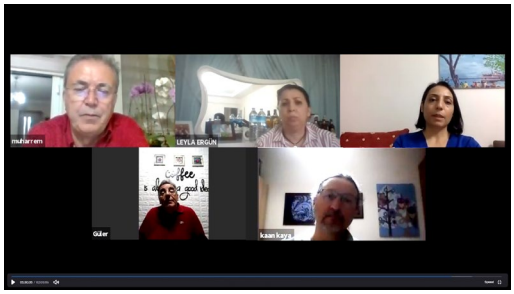

Dişhekimliği Vakfı görüşüldü

Dişhekimliği Vakfı'nın geliştirilmesine yönelik çalışma grubu 6 Mayıs'ta bir toplantı yaptı. Toplantıya TDB Genel Saymanı Buket Ünal Uğuz, Merkez Yönetim Kurulu üyesi Hasan Yaman, Merkez Denetleme Kurulu üyesi Prof.Dr. Hakkı Sunay, TDB Hukuk Müşaviri Mustafa Güler, TDB Mali Müşaviri Baset Demirbuğa ve sigorta firmasından bir yetkili katıldı.

TDB Özlük Hakları Komisyonu toplandı

TDB Özlük Hakları Komisyonu 7 Mayıs'ta web ortamında toplandı. Toplantıya Muharrem Armutlu(Sorumlu MYK Üyesi), Leyla Ergün, Zozan Gölbaş, Fatih Güler ve Kadri Kaan Kaya katıldı.

Kişisel Sağlık Verileri 4. Ulusal Kongresi kitabı yayımlandı

Kişisel sağlık verileri hukuki, tıbbi, teknolojik ve etik yönleri ile irdelendiği ve bugünden geleceğe hakların saptanması ve korunmasının yollarının değerlendirildiği Birliğimizin de içinde bulunduğu Kişisel Sağlık Verileri Çalışma Grubu tarafından düzenlenen Kişisel Sağlık Verileri IV.Ulusal Kongresi webinar ortamında 24-25 Ekim 2020 tarihlerinde gerçekleştirildi.

Kongredeki konuşmaları ve bildirileri içeren kitap, kişisel sağlık verileri konusunu pek çok farklı perspektiften ele alıyor ve günümüzde çokça tartışılan kişisel sağlık verilerin işlenmesi hakkında zengin bir kaynak niteliği taşıyor.

Antalya'da 19 Mayıs coşkusu

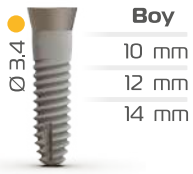
Antalya Dişhekimleri Odası 19 Mayıs Atatürk'ü Anma Gençlik ve Spor Bayramı'nda Yönetim Kurulu ve üyelerin katılımıyla Atatürk anıtına çelenk koydu.

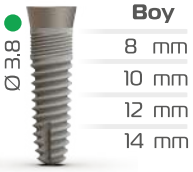
Oda'nın Bilimsel Komisyonu da 2020-2021 ilk dönem bilimsel etkinliklerini değerlendirdi. 12 konuşmacı ile 11 etkinlik yapıldığı, beş anabilim dalında 12 SDE puanı tanımlandığı ve toplamda 2275 katılımcıya ulaşıldığı bilgisi paylaşıldı.

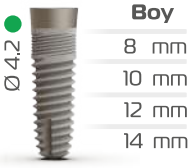

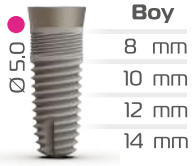
T3

Doku Seviyeli İmplant

pratik uygulama

kalıcı çözüm

T3, ileri düzeydeki dayanım gücü ile hastanızın özgüvenini tazeler.

Şanlılar Tıbbi Cihazlar
Medikal Kimya San.
Tic. Ltd. Şti

nucleoss.com/doku-seviyeli-implant-t3/

NucleOSS™

implance.com

AGGRESSOR

ANINDA YÜKLEME

SINIRSIZ UYGULAMA

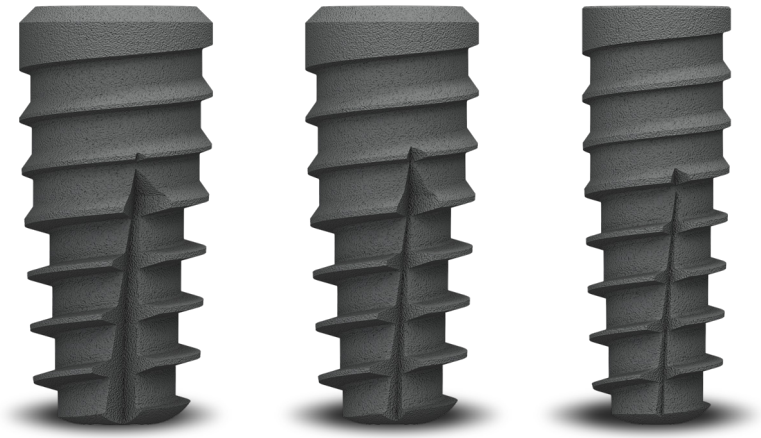

Sınırsız uygulama imkanı sağlayan **Aggressor implant.**

• Geliştirilmiş agresif yiv tasarımı. • Doğal kök formu. • Apekste daha keskin yivler. • Daha fazla kemik teması. • Her kemik tipinde kuvvetli tutunma. • Çekim sonrası hemen implant uygulaması ve anında üzerine yükleme protokolü.

Sınırsız uygulama imkanı sağlayan **Aggressor implant.**

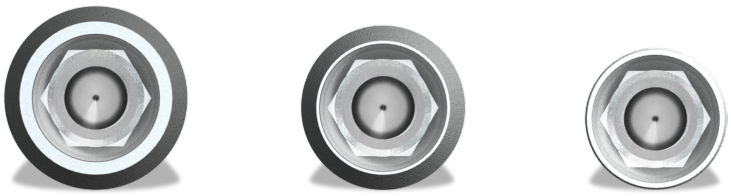
Apikaline doğru konikliği artırılmış implant, gövde tasarımı sayesinde her kemik tipinde primer stabilite sağlar.

Aggressor implantta apekse doğru yiv derinliği artırılmıştır. Geliştirilmiş agresif yiv tasarımı, çene kemiğinin boyun bölgesinde stres oluşturmaz. Aggressor çene kemiğinin apeksinden destek alarak yüksek primer stabilite değerlerine ulaşılır

Çekim sonrası anında yükleme olanağı sunan Aggressor, geliştirilmiş agresif yiv tasarımı sayesinde çene kemiğinin boyun bölgesinde stres oluşturmaz.

Aggressor implant hemen yükleme için ideal tasarıma sahiptir.

IMPLANCE
Dental Implant System

ADO'dan şiddete karşı dayanışma

Dr. Ertan İskender'e ziyaret

Ankara Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde ortopedi asistanı olarak görev yapan **Dr. Ertan İskender** 27 Mayıs günü poliklinik sırasında bir hasta tarafından bıçaklı saldırıya uğradı. Ankara Dişhekimleri Odası Yönetim Kurulu üyeleri hemen hastaneye giderek başhekimi ve klinikteki diğer hekimleri ziyaret ettiler ve yaralanan hekimin durumu hakkında bilgi aldılar.

Oda tarafından yapılan açıklamada Dr. Ertan İskender ve eşi Ankara Ü. Dişhekimliği Fakültesi Endodonti A.D. asistanı **Elaf Bayrakdar İskender**'e geçmiş olsun dilekleri iletilirken kışkırtılmış sağlık talebi, performans baskısı, yöneticilerin sağlık çalışanlarını itibarsızlaştıran söylemleri ve cezasızlık politikalarının sağlıkta şiddeti doğuran ortam olduğu belirtildi ve konunun takipçisi olunacağı kaydedildi.

Hidroksiklorokinde neden ısrar edildi?

Sağlık Bakanlığı'nın geçtiğimiz günlerde hidroksiklorokin etken maddeli ilacın koronavirüs tedavisinde artık kullanılmayacağını açıklaması üzerine Tele1 televizyonuna bir açıklama yapan ADO Başkanı **Dr. Serhat Özsoy** Covid-19 üzerinde bilimsel etkinliği kanıtlanmamış, hatta ciddi yan etkileri olan hidroksiklorokinin sağlık meslek örgütlerinin bir yıllık ısrarına rağmen Sağlık Bakanlığı tedavi protokolünden henüz çıkarılmış olmasına dikkat çekti.

Evde ilaç uygulamasına ilişkin olarak Ağustos 2020'de, uygulamanın hukuka aykırı olduğuna ve meslektaşlarımıza bu sorumluluğun

yüklenemeyecegine ilişkin hukuk görüşü yayımladıklarını hatırlatan Özsoy, ilacın bir yıldır tedavi rehberinde hangi kanıtlara dayanarak yer aldığının ve tedavi sürecinde bu ilacı kullanan hastaların verilerinin açıklanması gerektiğini söyledi.

Mevzuata aykırı sosyal medya paylaşımları

Ankara Dişhekimleri Odası dişhekimlerinin sosyal medya hesaplarında yayımladığı ve mevzuata aykırı olan reklama yönelik paylaşımlarının İl Sağlık Müdürlüğü Sağlık Hizmetleri İzleme, Değerlendirme ve Denetim Birimi'ne bildirildiğini açıkladı.

Yine, Odaya ulaşan söz konusu sosyal medya paylaşımları ile web sayfalarının Ticaret Bakanlığı Tüketicinin Korunması ve Piyasa Gözetimi Genel Müdürlüğü'ne de bildirildiği de belirtildi.

17-18 Nisan'da Ankara Tabip Odası Kadın Hekimlik Komisyonu'nun düzenlediği Pandemi ve Kadın Çalıştayı'na Ankara Dişhekimleri Odası üyeleri de katıldı.

ADO'dan İstanbul Sözleşmesi'nin feshine karşı dava

Ankara Dişhekimleri Odası İstanbul Sözleşmesi olarak bilinen *"Kadınlara Yönelik Şiddet ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi"*nden çekilmeye ilişkin 19 Mart 2021 tarihli Cumhurbaşkanlığı Kararının iptali amacıyla 29 Nisan'da Danıştay'da dava açtı.

26 Mayıs'ta da ADO'nun bileşeni olduğu Ankara Kent Konseyi tarafından "Neden İstanbul Sözleşmesi?" başlıklı bir toplantı düzenlendi. Ankara Barosu Kadın Hakları Merkezi Başkanı **Av. Ceren Kalay Eken**'in konuk olduğu etkinliğin moderatörlüğünü ADO Genel Sekreteri **Gamze Burcu Gül** yaptı.

Perşembe Akşamı Seminerleri

Oda'nın bu yıl çevrimiçi olarak düzenlediği 'Perşembe Akşamı Seminerleri'nde 1 Nisan'da **Doç.Dr. Zeynep Bilge Kütük** 'Estetik Anterior Rezin Restorasyonlar', 15 Nisan'da **Doç.Dr. Neda Hasanoğlu Erbaşar** 'Temporomandibular Disfonksiyonlara Yaklaşım', 6 Mayıs'ta **Prof. Dr. Tolga Fikret Tözüm** 'Sanal hastadan canlı hastaya: Tekli, Çoklu ve Tam Dişsizlikte Perio-İmplant Cerrahileri' ve 27 Mayıs'ta **Prof. Dr. Hakan Terzioğlu** 'İmplant Üstü Sabit Protezleri Planlamada Yol Ayrımları' konulu sunumları yaptılar.

Ruthinium®
Group

Gülüşünüz bizim için değerlidir

made in Italy

Ruthinium kullanın, farkı hissedin!

AcryPlus

4 katmanlı akrilik diş

AcryLux

3 katmanlı akrilik diş

AcryRock

2 katmanlı akrilik diş

EREN
DİŞ DEPOSU TİCARET SANAYİ İTHALAT VE İHRACAT A.Ş.

www.erendis.com

Galatasaray Hamalbaşı Cad. Duduodaları Sk.
Bedir Han No: 1 Kat: 1 34435 Beyoğlu - İstanbul
Tel: 0212. 244 36 10 - 244 18 51 Fax: 0212.249 49 43
e-mail: info@erendis.com - erendisdeposu@ttnet

Konda'nın İDO için yaptığı anketten çıkan çarpıcı sonuç:

Dişhekimlerinde gelecek kaygısı %78

Kamuoyu araştırma şirketi Konda'nın İstanbul Dişhekimleri Odası için yaptığı ankete göre dişhekimlerinin yüzde 78'i işine ilişkin gelecek kaygısı duyuyor. Bu oran 29 yaş altındaki genç dişhekimlerinde ise yüzde 93'e çıkıyor.

Anket, dişhekimlerinin pandemi sürecinde sağlıklarını kaybetme korkusu, yakınlarına ve hastalarına enfeksiyon taşıma kaygısı ve sosyal fobi gibi pek çok olumsuz duyguyu yaşadığını da ortaya koydu.

Anket sonuçlarını değerlendiren İDO Başkanı **Tarık İşmen**, dişhekimlerinin yaşadıkları ekonomik kaygı ve sorunların pandemi koşullarından bağımsız olarak son yıllarda dişhekimi sayısındaki kontrolsüz artıştan kaynaklandığına işaret etti. İşmen, "Şu anda Türkiye genelinde 34 bine yakın öğrenci dişhekimliği fakültelerinde öğrenim görüyor. Ülkemizde her yıl İstanbul Dişhekimleri Odası'nın toplam üye sayısına yakın, yani yaklaşık 9 bin genç bu bölümlere kaydoluyor. Genç mezunların yüzde 93'ünün gelecek kaygısı duyması bu nedenle son derece doğal hale geliyor" dedi ve YÖK'ün plansız biçimde dişhekimliği fakültesi açmaya artık son vermesi gerektiğini ifade etti.

İDO Başkanı Tarık İşmen Konda'nın yaptığı araştırmanın sonuçlarını Habertürk TV'ye değerlendirdi.

26 Mayıs'taki 'Travma' panelinin moderatörlüğünü Prof.Dr. Hakan Özyuvacı yaptı.

Dişhekimi Sevinç Özgüner Ödülü Gergerlioğlu'nun

Türk Dişhekimleri Birliği'nin henüz kurulmadığı dönemde Türk Tabipleri Birliği Merkez Konseyi'nde dişhekimlerini temsil eden Sevinç Özgüner 23 Mayıs 1980'de sabaha karşı İstanbul Mecidiyeköy'deki evinde katledilmişti.

İstanbul Tabip Odası (İTO), meslektaşımız Özgüner'in anısına 41 yıldır **'Dişhekimi Sevinç Özgüner İnsan Hakları, Barış ve Demokrasi Ödülü'**nü veriyor. Ödüle bu yıl "Türkiye'de KHK'lıların uğradığı hak ihlallerini, gözaltılarda ve cezaevlerinde yaşanan işkence ve kötü muameleyi dile getirmesi, demokrasi ve insan hakları savunusunda hakikate cesaretle ve ısrarla dokunan duruşu nedeniyle" **Dr. Ömer Faruk Gergerlioğlu** layık görüldü.

Ödül ve Anma Töreni bu yıl da pandemi koşulları nedeniyle çevrimiçi olarak 25 Mayıs 2021 akşamı gerçekleştirildi. Törene İDO Başkanı Tarık İşmen ve Genel Sekreter Zozan Gölbaş da katıldı. Milletvekilliği düşürülerek tutuklanan ve cezaevinde olan Dr. Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun ödülünü oğlu Salih Gergerlioğlu aldı.

İstanbul Tabip Odası'nın meslektaşımız Sevinç Özgüner adına verdiği İnsan Hakları ödülünün törenine İDO Başkanı Tarık İşmen ve Genel Sekreter Zozan Gölbaş da katıldı.

Travma paneli

İDO tarafından 26 Mayıs günü Zoom ve YouTube üzerinden organize edilen panelin moderatörlüğünü Oda Yönetim Kurulu üyesi **Prof.Dr. Hakan Özyuvacı** yaptı. **Prof.Dr. Hakkı Sunay, Prof.Dr. Koray Gençay, Prof.Dr. Burak Çankaya Prof.Dr. Hande Şar Sancaklı** ve **Uzm. Dişhekimi Fatmanur Ketenci**'nin sunumlarıyla katıldığı online panel meslektaşlar tarafından ilgi ile izlendi. Panelin tekrarına *İDO YouTube kanalından* ulaşabilirsiniz.

'Yasak Şehir' gezisi

İDO Sosyal Komisyonu'nun 16 Mayıs günü Zoom ve YouTube üzerinden gerçekleştirdiği sanal turla meslektaşlarımız Yasak Şehrin yapılışını, Çin tarihini ve sarayın efsanelerini rehber eşliğinde gezme ve öğrenme imkânı buldular.

14 Mayıs'ta yapılan bayram sohbetinin konuğu da şair, yazar Sunay Akın oldu.

TS SYSTEM

- Kolay ve Hızlı Uygulama
- Tüm Endikasyonlara Uygun Özellikler
- Klinik Olarak Kanıtlanmış SA Yüzey

OSSTEM IMPLANT

UPCERA ...where art meets science

EXPLORE

Bizimle Sanatı Keşfedin

MONOLİTİK
ZİRKONYUM

Türkiye'nin en büyük zirkon blok tedarikçisinden sizlere,

http://www.catakdisdeposu.com

ÇATAK
DİŞ DEPOSU

ESTETİK VE GÜÇ BİR ARADA

Bugünün pazarı için eksiksiz bir "tüm vakalar" zirkonu!

UPCERA ...where art meets science

ÇATAK DİŞ DEPOSU

http://www.catakdisdeposu.com

Sağlık Bakanlığı Koronavirüs Bilimsel Danışma Kurulu üyesi meslektaşımız Prof.Dr. Figen Çizmeci Şenel:

‘Daha huzurlu bir yaz geçireceğiz’

Prof.Dr. Figen Çizmeci Şenel Sağlık Bakanlığı Koronavirüs Bilim Kurulu’nun tek dişhekimi üyesi. Salgında üçüncü zirveden aşağıya inmekte olduğumuz günlerde kendisinden Kurul’un çalışmalarıyla ilgili bilgi aldık. Aynı zamanda yerli aşı çalışmalarını koordine eden TÜSEB’e bağlı Türkiye Sağlık Hizmetleri Kalite ve Akreditasyon Enstitüsü’nün (TÜSKA) Başkanı olan Prof.Dr. Şenel aşı çalışmalarının geldiği noktayla ilgili de bilgiler verdi.

Bilim Kurulu üyeliğinizden önceki kariyeriniz hakkında biraz bilgi alabilir miyiz?

Ankara Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi’nden 1994’te mezun oldum ve 2001’de aynı üniversitenin Ağız, Diş ve Çene Cerrahisi Anabilim dalında doktora eğitimimi tamamladım. 2002’de ABD’de **Washington Hospital Center** Oral ve Maksillofasiyal Cerrahi bölümünde ‘research fellow’ olarak çalıştım. Aynı yıl yine ABD’de **National Institute of Health**’te ‘Klinik Araştırmaların Prensip Ve Uygulamalarına Giriş’ sertifika programını tamamladım.

Karadeniz Teknik Üniversitesi’nde 2008’de doçent, 2013’te profesor ünvanı aldım. 2013 ve 2017 yıllarında ABD’de National Institute of Health, **National Institute of Dental and Craniofacial Research**’te araştırmacı olarak projelerde görev aldım. Bu esnada National Institute of Health’te branşımla ilgili çalışmalarımın yanı sıra, bilimsel araştırmalar, projeler ve kalite iyileştirme konularında, bilgi güvenliği, temel bilgi sistemleri güvenlik yetkilendirmesi, gizlilik bilinci, kayıt, doküman ve risk yönetimi, sistem yönetimi, çalışan ve hastalarda temel haklar ve ayırımcılık, güvenli çalışma ve etik konularında eğitim aldım.

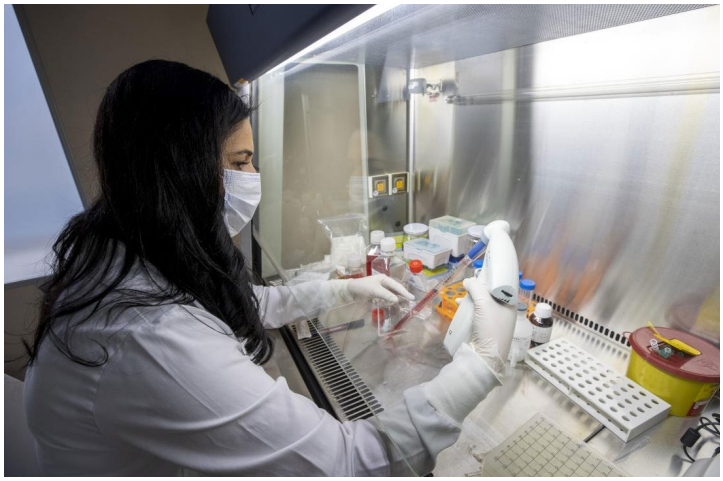
2018’de **Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı (TÜSEB), Türkiye Sağlık Hizmetleri Kalite ve Akreditasyon Enstitüsü (TÜSKA)** Başkanlığına atandım ve halen bu görevi sürdürmekteyim.

‘Koronavirüs Bilimsel Danışma Kurulu, Covid-19 hastalığıyla mücadele için ülkemizde henüz ilk vaka teşhis edilmeden çok önce 10 Ocak 2020 tarihinde kuruldu.’

Aynı zamanda Yüksek Öğretim Kalite Kurulu üyesi ve Dış Değerlendirme ve Akreditasyon Kuruluşlarının Tanınması ve Yetkilendirilmesi Komisyonu Başkanıyım. **Ağız ve Çene- Yüz Cerrahisi Birliği Derneği (ACBİD)** Başkan Yardımcılığı ve **American Institute of Implant Dentistry** Türkiye Direktörlüğü görevlerini yürütmekteyim. Ulusal ve uluslararası düzeyde 100’ den fazla yayınım, bir kitabım ve bir kitap çeviri editörlüğüm bulunmaktadır.

Türkiye Sağlık Hizmetleri Kalite ve Akreditasyon Enstitüsü’nün kuruluş amacı nedir?

TÜSKA, sağlık bilim ve teknolojileri alanında ülkeye ve insanlığa hizmet etmek amacıyla Türkiye’nin rekabet gücünü artırmak ve sürekli kılmak, ülkemizin ileri teknoloji ve inovasyon ihtiyacını karşılamak, yeni ürünlerin üretimini ve var olanların

Prof.Dr. Şenel, ikisi inaktif, ikisi peptid temelli, üç tanesi protein/protein alt ünite aşıları olmak üzere TÜSEB tarafından desteklenen toplam yedi aşı adayı bulunduğu bilgisini verdi.

geliştirilmesini sağlamak, araştırmacılara bilimsel ortam temin etmek, kamu ve özel sektörle işbirliği yaparak bilimsel araştırmalar yapmak, yaptırmak, bu araştırmaları koordine etmek, teşvik etmek, Ar-Ge'lere katkı sağlamak, sağlık bilim ve teknoloji kültürü ile ekosistemlerin geliştirilmesinde öncülük yapmak, sağlık hizmetlerinde akreditasyon faaliyetlerini yürütmek amacıyla kurulan TÜSEB'in dokuz enstitüsünden birisi olarak kurulmuştur.

TÜSEB'in kuruluş amaçlarından birisi olarak tanımlanan sağlık hizmetlerinde akreditasyon faaliyetleri TÜSKA tarafından yürütülmektedir. Bakanlık bağlı kuruluşları, yükseköğretim kurumları ve özel kesim ile iş birliği içerisinde sağlık hizmetlerinde kalite ve akreditasyon kurallarının belirlenmesinde Bakanlığa bilimsel katkı sağlamak, ulusal ve uluslararası düzeyde sağlık kuruluşlarını akredite etmek ve uluslararası ve bölgesel akreditasyon birlikleri ve örgütleri ile diğer ülkelerin akreditasyon kuruluşlarıyla karşılıklı tanıma anlaşmaları yapmak TÜSKA'nın görev alanlarıdır.

Bu görevlerinin dışında TÜSKA ülkemizde Sağlık Bakanlığı ile birlikte Ulusal Mükemmeliyet Merkezleri Sistemi çalışmalarını yürütmektedir.

Enstitünüzün bünyesinde ağız ve diş sağlığı alanında da akreditasyon çalışmaları yürütülüyor mu?

TÜSKA'nın ülkemizde sağlık hizmetlerinin kalitesinin yükseltilmesi amacıyla akreditasyon hizmeti sunduğu alanlardan birisi de ağız diş sağlığı hizmetleridir. Bu kapsamda ağız diş sağlığı merkezleri ve hastaneleri, dişhekimliği fakültesi hastaneleri, poliklinik ve muayenehaneler başvuruda bulunarak akredite olabiliyor. Meslektaşlarımız web sayfamızdan bizimle irtibata geçerek kurumsal üyemiz olabilir ve konuyla ilgili detaylı bilgiye ulaşarak akreditasyon başvurusunda bulunabilirler.

Koronavirus Bilimsel Danışma Kurulu'nun çalışmaları ve çalışma yöntemi hakkında biraz bilgi alabilir miyiz?

Koronavirüs Bilimsel Danışma Kurulu, Covid-19 hastalığıyla mücadele için ülkemizde henüz ilk vaka teşhis edilmeden çok önce 10 Ocak 2020 tarihinde kurularak çalışmalarına başlamıştır. Kurul üyeleri o tarihten bu yana Ankara'da Sağlık Bakanlığı binasında ya da online olarak toplanmaktadır. Bilim Kurulu çalışmalarının yanında üyeler rutinde yürüttükleri görevlerine de devam etmektedirler.

Kurul, salgının etkilerinin kırılmasına yönelik mücadele kararlarının alınması yönündeki danışmanlık hizmetlerinin yanısıra sosyal medya, televizyon ve gazeteler aracılığıyla vatandaşların doğru bilgilendirilmesi görevini de üstlenmektedir. Bilimsel Danışma kurulu salgınla mücadele kapsamında kurulduğu günden beri rehberler, kılavuzlar, algoritmalar vb. hazırlayarak, uluslararası çalışmaları takip ederek ve sahadaki görevlileriyle çok yoğun bir şekilde çalışmalarını sürdürmektedir. Bu röportaj vesilesiyle 1,5 yıldır insanüstü bir gayretle sürdükleri özverili çalışmalar ile ülkemize hizmet eden ve tanımış olmaktan gurur ve mutluluk duyduğum Koronavirüs Bilimsel Danışma Kurulu'nun saygıdeğer üyelerine şükranlarımı sunuyorum

Koronavirus Bilimsel Danışma Kurulu'nda dişhekimleri ve ağız diş sağlığı hizmetleri yönünden katkılarınızdan biraz bahseder misiniz?

Bilindiği üzere Covid 19 SARS-CoV-2 virüsü,

10 Ocak 2020 tarihinde çalışmaya başlayan Sağlık Bakanlığı Koronavirüs Bilim Kurulu enfeksiyon, mikrobiyoloji, viroloji, iç hastalıkları, yoğun bakım ve göğüs hastalıkları alanlarında çalışan 38 bilim insanından oluşuyor.

yayılımının öncelikle solunum bölgesinden kaynaklanması sebebiyle dişhekimliği alanını özel olarak ilgilendirmiş ve Covid 19 ilişkili pnömoni hastalığı dünya çapında diğer medikal alanlarda olduğu gibi dişhekimliği alanında da sağlık hizmetleri için büyük bir sorun teşkil etmiştir.

Pandeminin başlangıç döneminde pek çok gelişmiş ülkede olduğu gibi Türkiye'de de birçok bilimsel ve yasal düzenleme yapılmıştır. Sağlık Bakanlığı Koronavirüs Bilimsel Danışma Kurulu'nun önerileri doğrultusunda Sağlık Bakanlığı Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından 17 Mart 2020 tarihinde sadece acil ve zorunlu dental tedavilerin yapılması, elektif işlemlerin ertelenmesi doğrultusunda bir genelge yayımlanmıştır.

Bu doğrultuda, 21 Nisan 2020 tarihinde **'Covid-19 Sürecinde Dişhekimliği Uygulamalarında Acil ve Zorunlu Hizmetler'**in tanımlaması da yapılarak yayımlanmış ve 1 Haziran 2020 tarihine kadar meslektaşlarımız bu şekilde çalışmalarını sürdürmüşlerdir. Bu tarihte, Bilimsel Danışma Kurulu tarafından hazırlanan **'Covid-19 Pandemisinde Normalleşme Döneminde Sağlık Kurumlarında Çalışma Rehberi'** yayımlanmış ve daha önce ertelen elektif tedaviler bu rehberde yer alan çalışma prensipleri doğrultusunda öncelik acil ve zorunlu hizmetlerin sunulmasında olmak üzere tekrar yapılmaya başlanmıştır.

Bu rehberde Covid-19 pandemisinin hafifleme sürecinde dental işlemlerin normale dönüş planı çerçevesinde; eğitim, genel önlemler, sağlık kuruluşu ortak kullanım alanlarında alınması gereken önlemler, sağlık çalışanının ve diğer personelin sağlık kontrolü, klinikler, özel birimler, ulaşım/servis, yemekhane/kafeterya ve toplantı/ eğitim faaliyetlerinin düzenlenmesi başlıklarında dişhekimliği uygulamalarına rehberlik edilmeye çalışılmıştır.

Bu alandaki çalışmalarda Bilimsel Danışma Kurulu'nun dişhekimliği alanı temsilcisi olarak aktif bir şekilde görev yapmış bulunuyorum.

TÜSKA'nın da bağlı bulunduğu Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı'nın desteklediği Covid-19 aşı çalışmaları var. Bu çalışmalara ilişkin bizimle paylaşabileceğiniz ilerlemeler var mı?

TÜSEB, sağlık bilimleri alanındaki çalışmaların bu alana özel bir bilimsel kurum tarafından yürütülmesi ve ülkemizde bilimsel araştırmalar için ekosistem oluşturmak hedefleriyle kuruldu.

Kuruluş kanununda ülkemizin sağlık alanında ar-ge yapmak ve yaptırmakla görevli kuruluşu olarak tanımlanan TÜSEB tarafından misyonuna uygun olarak pandeminin başlangıç döneminde, 23 Mart 2020 tarihinde Covid-19 ile mücadeleye yönelik Aşı Geliştirme Stratejik Ar-Ge proje çağrısına çıkıldı.

Bu çağrının ardından yapılan başvuruların değerlendirilme çalışmaları sonucunda TÜSEB tarafından desteklenen toplamda yedi aşı adayı bulunuyor. Bunların ikisi **inaktif**, ikisi **peptid temelli**, intranazal aşı dahil geriye kalan üç tanesi rekombinant teknoloji ile üretilen **protein/protein alt ünite** aşılarıdır.

'TÜSEB- Erciyes Üniversitesi işbirliğiyle gerçekleştirilen inaktif aşı çalışmasıyla ülkemizde ilk kez bir aşının tüm lisans, patent ve üretim hakları devletimize ait olacak şekilde koruma altına alınmış olacaktır.'

Bu aşılardan TÜSEB- Erciyes Üniversitesi işbirliğiyle gerçekleştirilen inaktif aşı ülkemizde sonuca en yakın yerli aşı adayıdır. Bu aşının Faz III çalışmalarına başlanmak üzere yürütülen faaliyetler büyük oranda tamamlanmış durumdadır. Bu çalışmayla ülkemizde ilk kez bir aşının tüm lisans, patent ve üretim hakları devletimize ait olacak şekilde koruma altına alınmış ve bir aşının Faz III çalışmasının tüm teknik detaylarıyla, uluslararası standatlara uygun şekilde klinik protokol tasarımı yapılmıştır.

Bu çalışmanın başarıyla tamamlanması ülkemizin gelecek aşı çalışmalarında da önemli bir aşama olacaktır.

Vaka sayılarında düşüş görülen bugünlerde önümüzdeki yaz aylarına dair öngörünüz nedir? Daha huzurlu bir yaz geçirebilecek miyiz?

Alınan sıkı tedbirler ve aşılama çalışmalarının devam etmesiyle vaka sayılarında bir düşüş görülmektedir. Mayıs sonu itibarıyla ülkemize aşı girişinin artmaya başlaması ve Haziran ayında yoğun aşılama yapılabilmesiyle kısa süre içerisinde nüfusumuzun önemli bir kısmının aşılanabileceği öngörülmektedir.

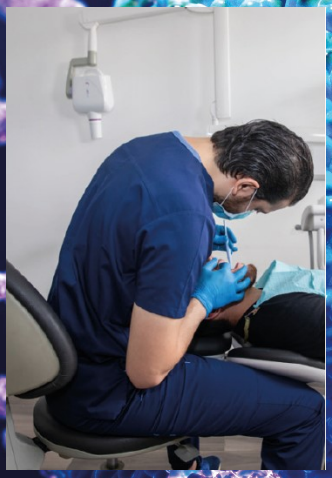
Aktif bir aşı kampanyası yürütülmesi ve vatandaşlarımızın korunma kurallarına riayet etmeye devam etmesiyle bu yazı daha huzurlu geçirebileceğimizi düşünüyorum.

From Eye to Insight

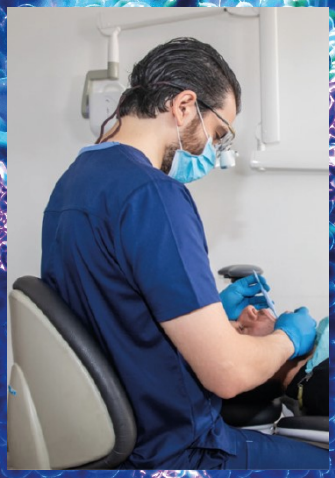
Leica
MICROSYSTEMS

COVID-19'A KARŞI RİSKİ AZALTIN!

* Coronavirüs Riskiyle En Çok Karşı Karşıya Kalan Çalışanlar, The New York Times, 15 Mart 2020

Çıplak gözle çalışma

Büyüteçlerle çalışma

Leica M320 dental mikroskop ile çalışma

Leica Dental Mikroskobun Getireceği Ayrıcalıklar İçin

Leica Teknoloji Çözümleri Dağıtım Ltd. Şti. | sales.tr@leica-microsystems.com | T +90 533 666 09 87

Gülay Özdoğan*

DİŞHEKİMLİĞİNDE KANAYAN YARA: REKLAM - II

İnternet ve sosyal medyada reklam

Sağlık mesleklerinde reklam, hukuki mevzuatla da net bir biçimde yasaklanmış olmasına rağmen giderek büyüyen bir sorun. TDB Genel Sekreteri Dr. Gülay Özdoğan'ın konuyu çeşitli yönleriyle ortaya koyan incelemesinin ikinci ve son bölümünde ihlallerin giderek artan bir kısmını oluşturan internet ve sosyal medya üzerinden yapılan reklamlar ve bunlara ilişkin verilen cezalar vaka örnekleriyle ortaya konuyor.

Reklama karşı olanların sayısı, birçok sağlık kuruluşunun şu veya bu şekilde reklam yapmasına karşın hâlâ yüksektir. Bu kişilere göre sağlık kuruluşları veya bağımsız doktorların reklam yapması sadece zararlı değil; ayrıca mesleğin onuru ile bağdaşmayan, ayıp sayılması ve kınanması gerekli bir faaliyettir[23].

Sağlığa yönelik bilgilendirme ve tanıtımlar gerek hastalar gerekse diğer sağlık kuruluşlarına karşı etik değerler korunarak gerçekleştirilmelidir. Bu doğrultuda etik, neyin iyi neyin kötü, neyin doğru neyin yanlış olduğunu belirten bireyler arası bir denge unsurudur[24].

Ne yazıktır ki, hastaneleri işletme, hastaları 'müşteri' kabul eden anlayış, sağlığın medyada yer almasını da herhangi bir ticari işletmenin yer almasından farksız olarak görmektedir. Sağlık hizmetini piyasalaştıran bu anlayış, herkesi sağlık tüketicisi yapmak, talep yaratmak için medyayı kullanmaktadır. Günümüzde görsel, işitsel, yazılı ve sosyal medya organlarında gözlenen en sık etik ihlali reklamdır. Hekimlik meslek etiği kurallarının hekimin ve sağlık kuruluşlarının reklam yapmalarını yasakladığı unutulmakta, görmezden gelinmekte ve 'kâr etmek' için her yol kullanılmaktadır.

Reklamın doğuracağı sakıncalar

Deontolojik teoriler, ahlaki eylemin sonucu yerine eylemin doğruluğu ya da yanlışlığı üzerinde durur. Eylemin sonucundan çok, eylemin temelindeki niyet, ilke ve gerçekleştirdiği ödevin önemli olduğunu öne sürer. Akıllı ve sorumlu bir varlık olan insanın, yerine getirmesi gereken ödevleri vardır. Ahlakın temelini bu ödev oluşturur[25].

Reklamın, sağlık hizmetinde yarattığı etik ihlallere bakacak olursak:

▶ Reklam, dürüstlük ilkesinin zedelenmesine neden olur. Reklam, daha fazla ürünün pazarlanmasını sağlamak için kullanılan bir araçtır. Bu nedenle ürün veya hizmet hakkında yanıltıcı ve abartılı bilgi içerebilir. Ancak sağlık hizmeti söz konusu olduğunda aldatma-yalancılık, satış ve sömürü-

* Dişhekimi, Türk Dişhekimleri Birliği Genel Sekreteri

istismar konuları dürüstlük ilkesine ters düşer.

Sağlık hizmeti ürün değildir

▶ Reklam, özerkliğe saygı ilkesinin zedelenmesine neden olur.
Pazarlanacak ürün yani sağlık hizmeti, market/mağazadan almadan önce değerlendirilebilecek, memnun kalınmayınca da iade edilebilecek bir ürün değildir. Hastanın kendi tanı ve tedavisiyle ilgili reklam ve afişlere bakarak doğru karar vermesi beklenemez. Yanıltıcı ve abartılı ifadelerle hazırlanan ilanlar-afişler hastanın özerk karar vermesini etkiler. Bu da hastanın özgürce seçim yapabilmesine engel olur.

▶ Reklam, adalet ilkesinin zedelenmesine neden olur. Hastalar özerk bir şekilde karar veremedikleri için eşit ve kaliteli sağlık hizmetine ulaşma haklarından da mahrum kalırlar. Bu durum adalet ilkesine ters düşmektedir.

▶ Reklam, zarar vermeme ilkesinin zedelenmesine neden olur. Reklamlar karşısında kafası karışan ve özerk karar veremeyen hasta, zaman kaybedebilir, yanlış yere yönelebilir. Kendi reklamını yapmada çok başarılı olan ancak tecrübesiz-ehliyetsiz bir hekimle karşılaşabilir ve kalitesiz sağlık hizmeti alabilir. Bunun yanı sıra hazırlanan ilanlardaki gereksiz ifadeler hastalarda korku ve paniğe yol açarak veya gereksiz yere umutlandırarak hastaların zarar görmelerine neden olabilir.

▶ Reklam, meslek onurunun zedelenmesine neden olur. Sağlık ticari bir anlaşma/sözleşme olmadığı halde, zamanla hastanın 'tüketici/müşteri' olarak adlandırılması tıbbın ticari bir meta haline dönüşmesine neden olmuştur. İnsan sağlığı ve hayatının rekabet unsuru olarak görülmeye başlanmasının giderek normal ve kabul edilebilir bir olgu olması, meslektaşlar arasında rekabeti tetiklemektedir. Giderek artan oranda özel sağlık kuruluşları ve serbest hekimler de bu yapılanmaya dolaylı olarak destek vermekte, sağlık hizmetini bir rekabet ortamı olarak kullanmaktadır. Hastayı 'müşteri', meslektaşı 'rakip', sağlık hizmetini 'ticaret' olarak görmek meslek ahlakına ters düşmektedir. Bu tür yaklaşımlar hasta ile hekim arasındaki kurulması gereken güvene dayalı ilişkiyi de zedeleyeceğinden toplumun hekime olan saygısını azaltacaktır.

▶ Reklam, hasta ile hekim arasındaki ilişkinin zedelenmesine neden olur. Hasta ile hekim arasındaki ilişki, karşılıksız güvene dayanan bir ilişkidir. Bu güvenin kurulmasında doğru iletişim oldukça önemlidir. Reklam bu iletişimi engeller ve hastanın hekiminden alması gereken bilgileri ilanlardan veya afişlerden almaya çalışmasıyla sonlanır. Bu durum hastanın yanlış bilgilenmesine, hekiminden fazla şey beklemesine, bu beklenti karşılanmadığında hekim ve sağlık sistemine tepki göstermesine neden olabilir. Toplumsal bir hak olan sağlığın herkes tarafından eşit ve ulaşılabilir nitelikte olması gerekliliği, etik ihlallerin önüne geçebilmek ve bu rekabet ortamı için hazırlanan reklamlara büyük ölçüde sınırlar getirilmesini zorunlu kılmaktadır[26].

Sosyal medyadaki reklamların giderek artan bir bölümü Instagram üzerinden yapılıyor.

Haksız rekabet

Hukuksal ve etik açıdan hekim ve özel sağlık kuruluşları ihlal oluşturan reklam faaliyetleri nedeniyle, somut olaya göre, meslek birliği ve/veya Reklam Kurulu tarafından uygulanacak yaptırımlarla karşılaşacaklardır.

Reklam Kurulu, ticari reklamlarda uyulması gereken ilkeleri belirleme ve haksız ticari uygulamalara karşı tüketiciyi korumaya yönelik düzenlemeleri yapma, bu hususlar çerçevesinde inceleme ve gerektiğinde denetim yapma, inceleme ve denetim sonucuna göre, reklamları durdurma ve/veya aynı yöntemle düzeltme ve/veya para cezası veya gerekli görülen hallerde üç aya kadar tedbiren durdurma cezası verme hususlarında görevli olarak oluşturulmuştur. Kurula tüketicileri aldatıcı ya da mevzuata aykırı olduğu düşünülen ticari reklamlarla ilgili olarak tüketiciler, kurum ve kuruluşlar ile rakip firmalar başvuruda bulunabilmektedir.

> *'Sağlık kuruluşları veya bağımsız doktorların reklam yapması sadece zararlı değil; ayrıca mesleğin onuru ile bağdaşmayan, ayıp sayılması ve kınanması gerekli bir faaliyettir.'*

Reklam Kurulu 19 üyeden oluşmaktadır. Kurulda Ticaret Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, Radyo ve Televizyon Üst Kurulu, Yükseköğretim Kurulu, Türk Tabipleri Birliği, Türkiye Barolar Birliği, Reklamverenler Derneği, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, Tüketici Dernekleri, Reklamcılar Dernekleri, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Türkiye Esnaf ve Sanatkârları Konfederasyonu, Türk Standartları Enstitüsü, İstanbul Büyükşehir Belediyesi, Türk Eczacılar Birliği, Türk Dişhekimleri Birliği, Sağlık Bakanlığı ve Tarım ve Orman Bakanlığ'ndan temsilciler bulunmaktadır[27].

Reklam Kurulu tarafından reklam içeriği olarak değerlendirilen ve ceza alan konular ve ifadeler:

Öncesi/sonrası fotoğrafları

Gerek dijital gerekse de basılı medyada hekimlerin ve sağlık kurumlarının yaptığı hatalardan bir

tanesi de ameliyat öncesi ve sonrası fotoğraflarının konulmasıdır. Bu davranışın 'reklam' olarak değerlendirilmesinin sebebi hastalara "ameliyattan önce böyleydi, benim yaptığım operasyonla şimdi daha iyi" şeklinde bir mesajın verilmesidir. Bu doktora yönlendirici bir reklam ifadesidir.

Övücü nitelikteki ifadeler

Alanında tek, alanında ilk, Türkiye'de yepyeni bir tedavi yöntemini getiriyoruz, sağlıklı gülüşler için tek çözüm, VIP hizmet, deneyimli kadro profesyonel hizmet...

İlaç, tıbbi araç gereç vs. yönlendirmesi

Herhangi bir şekilde tıbbi araç gereç, ilaç tanıtımı yapılan içerikler de reklam kategorisinde değerlendirilmektedir.

Kampanya içerikleri

Mail, SMS, broşür, bilboard vb. araçlarla hastaya yönelik kampanya adı altında reklam yapmak yine reklam yasaklarına uymayan bir davranıştır. Tedavi, ameliyat vb. prosedürlerle ilgili bu şekilde fiyat vererek kampanyalar yapılmaması gerekmektedir.

Ceza verilen reklamın %98'i internet yoluyla yapılmıştır. Reklam Kurulu tarafından uygulanan idari para cezalarının sektörel dağılımına bakıldığında,

2018 yılında 4 milyon 605 bin 613 TL

2019 yılında 3 milyon 234 bin 641 TL idari para cezasıyla sağlık alanı ilk sırada yer almıştır.

Aşağıda Reklam Kurulu' na yapılan şikayetler ve sonuçları ile ilgili bazı örnekler verilmiştir.

ÖRNEK 1

Şikayet Edilen: Dr. Xxxxx Yyyyyy (Özel VVVVV Ağız ve Diş Sağlığı Polikliniği)
Şikayet Edilen Reklam: www.xxxxxx.com.tr adresli internet sitesinde ve www.facebook.com ile www.instagram.com adresli sosyal paylaşım sitelerinde şahsa ve kuruluşa ait sayfalarda yer alan tanıtımlar.
Reklam Yayın Tarihi: 2020
Reklamın Yayımlandığı Mecra: İnternet
Şikâyetçi İddiaları: www.xxxx.com.tr adresli internet sitesinde ve www.facebook.com ile www.instagram.com adresli sosyal paylaşım sitelerinde şahsa ve kuruluşa ait sayfalarda yapılan tanıtımların mevzuata aykırı olduğu iddia edilmiştir.
Tespitler: İnceleme konusu www.xxxxx.com.tr adresli internet sitesinin .... 2020 tarihli görünümünde örnek olarak; *"...Dişhekimliğinde bununla ilgilenen bilim dalına 'estetik dişhekimliği' adı verilir... Özellikle bazı vakalarda, ortodontik tedavi estetik olarak inanılmaz değişimler yaratabilir..."* gibi bilgilendirme kapsamını aşan ifadeler ile hasta öncesi ve sonrası görsellerine yer verildiği;

> *'Reklam, daha fazla ürünün pazarlanmasını sağlamak için kullanılan bir araçtır. Bu nedenle ürün veya hizmet hakkında yanıltıcı ve abartılı bilgi içerebilir.'*

www.instagram.com adresli sosyal paylaşım sitesinin .....2020 tarihli görünümünde kuruluşa ait "xxxxxx" ve "yyyyyyy" kullanıcı isimli sayfalarda yer alan muhtelif tarihli paylaşımlarda örnek olarak; *"...Bu hastamızda olduğu gibi, eksik yapılmış kanal tedavisi ve kaplamanın tutunacağı bir yapı olamaması durumunda, dişi çekmeden doğru bir kanal tedavisi yenilemesi ve kökü implant şeklinde kullanılarak hastaya daha az bir maliyetle bu şekilde idamesi sağlanabilir.... Kanal tedavisi yenilendi ve kaplamaları yapıldı. Bir yıl sonra alınan kontrol filminde enfeksiyonun tamamen iyileştiği gözlendi.. Hastamız dişler arasındaki aralıktan şikayetle gelmişti, bir numaralı dişte eski bir kaplama vardı bu zirkonyum kaplama ile değiştirildi.... Emeklerinizden dolayı çok teşekkür ederim. Güven veren mesleki deneyiminiz nedeniyle kendimi çok rahat hissettim. Tekrar teşekkür ederim..."* gibi bilgilendirme kapsamını aşan ifadelere; hasta öncesi ve sonrası görsellere ve olumlu hasta yorumlarına yer verildiği;

www.facebook.com adresli sosyal paylaşım sitesinin .....2020 tarihli görünümünde kuruluşa ait "xxxxxx" ve "yyyy Ağız ve Diş Sağlığı Polikliniği" kullanıcı isimli sayfalarda yer alan muhtelif tarihli paylaşımlarda örnek olarak; *".....Bu hastamızda olduğu gibi sinüsün durumuna göre implantlar açılı da yerleştirilebilir..... Çok memnum kaldım. Uygun fiyatınız ve ilgi alakanız için tekrar çok teşekkür ederim..."* gibi bilgilendirme kapsamını aşan ifadelere; hasta öncesi ve sonrası görsellere ve olumlu hasta yorumlarına yer verildiği tespit edilmiştir.

İnternet pazarlaması uzmanlarının tıp ve dişhekimliğini ticari birer alan gibi görmesi yadırganmayabilir; ancak bir hekim mesleğinin ticari bir meslek olmadığının ayırdında olmalıdır.

Değerlendirme/Karar: İnceleme konusu ifadelerin sağlık alanında çalışan kuruluşun faaliyetlerine ticari bir görünüm kazandırdığı, talep yaratıcı nitelikte olduğu ve kuruluşa yönlendirme yaparak, benzer alanda faaliyet gösteren kuruluşlar açısından haksız rekabete yol açtığı, bu nedenle, söz konusu tanıtımların bilgilendirme kapsamını aşarak 'reklam' niteliğinde olduğu değerlendirilmiş olup, dolayısıyla söz konusu tanıtımların;
- 1219 sayılı Tababet ve Şuabatı Sanatlarının Tarzı İcrasına Dair Kanun'un 40'ıncı maddesi,
- Tıbbi Deontoloji Nizamnamesi'nin 8, 9 ve 39'uncu maddeleri,
- Sağlık Meslek Mensupları ile Sağlık Hizmetlerinde Çalışan Diğer Meslek Mensuplarının İş ve Görev Tanımlarına Dair Yönetmelik'in 5/c maddesi,
- Ağız ve Diş Sağlığı Hizmeti Sunulan Özel Sağlık Kuruluşları Hakkında Yönetmelik'in 25'inci maddesi,
- Ticari Reklam ve Haksız Ticari Uygulamalar Yönetmeliği'nin 5/1, 7/1, 7/2, 7/3, 7/4, 7/5, 26 ve 32'nci maddeleri,
- 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun'un 61'inci maddesi,

hükümlerine aykırı olduğuna,

Buna göre, reklam veren Dr. Xxxxx Yyyy (Özel VVVV Ağız ve Diş Sağlığı Polikliniği) hakkında, 6502 sayılı Kanun'un 63'üncü ve 77/12'nci maddeleri uyarınca 104,781-TL (Yüzdörtbinyediyüzseksenbir Türk Lirası) idari para ve anılan reklamları durdurma cezaları verilmesine karar verilmiştir.

'Hastanın kendi tanı ve tedavisiyle ilgili reklam ve afişlere bakarak doğru karar vermesi beklenemez. Yanıltıcı ve abartılı ifadelerle hazırlanan ilanlar-afişler hastanın özerk karar vermesini etkiler. Bu da hastanın özgürce seçim yapabilmesine engel olur.'

ÖRNEK 2

Reklam Yayın Tarihi: 29.01.2019
Reklamın Yayımlandığı Mecra: İnternet
Tespitler: İnceleme konusu www.xxxdis.com.tr adresli internet sitesinin ..... 2019 tarihli görünümünde;

▶ Ana sayfada; *"...Kendi Binamızda ve Müstakil 1650 m² alanda hizmet veriyoruz...Engelsiz Alan ve Engelsiz Polikliniğimiz mevcuttur...Hastalarımız için ücretsiz otoparkımız bulunmaktadır...Kendi bünyemizdeki diş laboratuvarı ile bir günde dişiniz hazır...Çocuk hastalar için oyun odamız mevcuttur...Ağız ve Diş Sağlığı Merkezimiz Kalite Akreditasyon Birimine sahiptir...Pro Arch Yöntemi ile Bir Günde Sabit Dişleriniz Hazır...Piezocerrahi ile yeni nesil cerrahi... .... 2011'de müstakil binamızın tamamını kullanarak 12 üniteli ve 2 genel anestezi uygulanabilen ameliyathanemizle tam teşekküllü diş laboratuvarımız artan doktor ve personel sayımızla 29 senedir hizmetinizdeyiz..."*,

▶ "Ağız ve Diş Cerrahisi" başlığı altında; *"..Günümüzde uygulanan dental implantlar dişhekimliği cerrahisinde önemli yer tutmaktadır. Kaybolan kemik dokusunun yerine konan kemik greftleri de yapılan uygulamalar arasındadır..."*,

▶ "Çocuk Dişhekimliği (Pedodonti)" başlığı altında; *"... Koruyucu dişhekimliğinin anlamı; sorunsuz diş ve çene yapılarına sahip, mutlu, sağlıklı gülebilen, konuşabilen çocuktur. Aileler için ise; daha kolay, daha ucuz ve daha az zaman demektir.. Çocuk dişhekimleri (Pedodontistler), standart dişhekimliği eğitimine ek olarak engelli ve özel ihtiyaçları olan çocuklar dahil tüm çocukların psikolojisi, büyüme ve gelişimi, süt ve genç sürekli dişleri üzerine eğitim görmüş olan uzman hekimlerdir..."*,

▶ "Protez" başlığı altında; *"...Eksik yada harap olmuş dişlerle yaşamak zorunda kalan, gülmeyi unutmuş bireylerin psikolojik açıdan desteklenmesi sağlanır. Protezlerle insanların yaşam kalitesinin yükseltilmesi sağlanır..."* gibi ifadeler üzerinden ağız, diş ve çene cerrahisi, çocuk diş hekimliği (pedodonti) ve ortodonti alanlarında uzmanlık eğitimi bulunmamasına rağmen yetkinlik gerektiren ihtisas alanlarında bilgilendirme kapsamını aşan tanıtımlara yer verildiği tespit edilmiştir.

Değerlendirme/Karar: İnceleme konusu görsellerin sağlık alanında çalışan kuruluşun faaliyetlerine ticari bir görünüm kazandırdığı, talep yaratıcı nitelikte olduğu ve kuruluşa yönlendirme yaparak, benzer alanda faaliyet gösteren kuruluşlar açısından haksız rekabete yol açtığı, bu nedenle, söz konusu tanıtımların bilgilendirme kapsamını aşarak "reklam" niteliğinde değerlendirildiği; ayrıca, kuruluşta uzmanlık eğitimi alınmayan alanlarda hizmet verildiği ve halk sağlığının tehlikeye atıldığı, bütün bu durumların da;
- 1219 sayılı Tababet ve Şuabatı Sanatlarının Tarzı İcrasına Dair Kanunun 40'ıncı maddesi,
- Tıbbi Deontoloji Nizamnamesinin 8, 9 ve 39'uncu maddesi,
- Sağlık Meslek Mensupları ile Sağlık Hizmetlerinde Çalışan Diğer Meslek Mensuplarının İş ve Görev Tanımlarına Dair Yönetmeliğin 5/c

Etkileyici **sonuçlar** elde etmek **kolay** ve **verimli**

1 **Tasarım** seçenekleri

IPS e.max Dijital Press Tasarım yazılımı, dijital iş akışlarından mümkün olan en iyi şekilde yararlanmanızı sağlar.

- Hızlı ve güvenilir kanal bağlantısı
- Maksimum verimlilik ve koordineli süreçler

Manuel bir prosedür tercih edilirse, bireysel tasarımı oluşturmak için model mumu kullanılır.

7 Uygun **Simantasyon**

Ivoclar Vivadent, IPS e.max Press ile kullanım için özel bir simantasyon sistemi sunmaktadır.

• Variolink® Estetik yapıştırma kompoziti ile estetik simantasyon
• Self etch cam-seramik primeri Monobond Etch & Prime® ile kolay bakım

Siman labirentinden çıkış yolu:
www.cementation-navigation.com

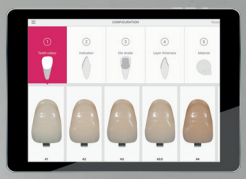
6 **Karakterizasyon** ve **Glazür**

IPS Ivocolor® 'a ait boya ve cila çeşitleri, tüm IPS seramik materyallerini kişiselleştirmenizi sağlar.

- Yenilikçi krem formülü sayesinde kolay kullanım
- Sadece 710 °C sıcaklıkta yüksek parlaklık
- IPS Ivocolor Glaze Fluo ile Floresan etkisi

2 Sadeleştirilmiş **ingot** seçimi

IPS e.max Shade Navigation App (SNA), güvenilir ve rahat bir çalışma için en uygun renk ve transülensi bulmanıza yardımcı olur.

3 Hassas **revetman**

IPS® PressVest Premium, IPS e.max Press ile optimum pres sonuçları sayesinde üstün kalitede restorasyonların üretilmesini sağlar.

- Kesin, hassas uyum
- Son derece pürüzsüz, homojen yüzeyler

4 Tek tuşla **presleme**

İki akıllı tasarım pres ve seramik fırını Programat® EP 3010 ve EP 5010 olağanüstü pişim sonuçları sağlar. Tam otomatik pres fonksiyonu (FPF) sayesinde restorasyonlar sadece bir tuşa basılarak kolay ve verimli bir şekilde preslenir

5 Mükemmel **seramik katmanları**

IPS e.max Ceram, hassas şekillendirme özellikleri ve mükemmel stabiliteye sahip çok yönlü katmanlama seramiğidir.

- Yoğun tabakalama dokusu
- Uyumlu renk ayarlaması
- Mükemmel pişim özelliği

www.ivoclarvivadent.com.tr
Ivoclar Vivadent Ağız ve Diş Sağlığı Malzemeleri Pazarlama LTD. ŞTİ.
Teşvikiye Mah. Şakayık sk. Nişantaşı Plaza No:40/27 Şişli İstanbul
Tel. +90 (212) 343 0802 | Fax +90 (212) 343 0842
Bizi sosyal medya adreslerimizden takip edebilirsiniz.

ivoclar vivadent®

maddesi,

- Ağız ve Diş Sağlığı Hizmeti Sunulan Özel Sağlık Kuruluşları Hakkında Yönetmeliğin 25 inci maddesi,
- Ticari Reklam ve Haksız Ticari Uygulamalar Yönetmeliğinin 7/1, 7/2, 7/3, 7/4, 7/5-b, 26 ve 32'nci maddeleri,
- 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunun 61'inci maddesi hükümlerine aykırı olduğuna,

Buna göre, reklam veren xxxx Diş Hekimliği Özel Sağlık Hiz. San. ve Tic. Ltd. Şti. (Özel xxxx Dent Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi) hakkında, 6502 sayılı Kanun'un 63'üncü ve 77/12'nci maddeleri uyarınca 85.480 TL (Seksenbeşbindörtyüzseksen Türk Lirası) idari para ve anılan reklamları durdurma cezaları verilmesine karar verilmiştir.

ÖRNEK 3

Bir dişhekiminin web sitesinin ana sayfasında; *"Gülümsemenizin Keyfini Çıkartın! Sağlıklı dişlere sahip olmak çok kolay... Sizlere estetik diş garantisi veriyoruz... Yeni sağlıklı gülümsemenizin! Keyfini çıkartın. Dişlerinizdeki estetik kaygınızı sihirli bir dokunuş ve uygun fiyatlarla gideriyoruz... Eksik dişiniz kalmasın! Yeni gelişen diş hekimliği yöntemleri ile artık eksik dişlere son!..."* gibi ifadelere, "İmplant fiyatları" başlığı altında çeşitli tıbbi işlemlere ilişkin fiyat bilgisine, ayrıca *"... Arkadaşlar ben uzun araştırma sonucu implant yaptırdım. İmplantlarımı ...'de yaptırdım bu sitedeki numaralardan ulaştım... Hikayemi anlatayım sizlere. Bir kaç yerde muayene oldum. Telefonda çok uygun fiyat veriyorlar, oraya gidince her şey değişiyor. İmplantları kendileri yapmıyor dışardan doktor çağırıyorlar istediğiniz zaman bulamıyorsunuz cerrahı ayda bir kaç kere geliyor. Benimde hoşuma gitmedi ve bu sitedeki yorumları okuyordum ve aradım randevu aldım. Röntgenlerime bakıldı uygun yapılabilir denildi fiyat vermem doğru olmaz uygundu fiyatları alman implantı kullanıldı sertifikamı verdiler. Ömür boyu garanti verdiler. Yaptırmamın en büyük etkeni kliniğin kendi cerrahı var ayrı zamanda yoğun bir implant müşterileri vardı onlardan güven aldım. Tedavi sonrası ağrım olmadı. Şimdi ise babama 12 implant yapılacak kemik erimesi varmış kemik oluşturulacakmış sonrada vidalar yapılacak tavsiye ederim..."* şeklinde hasta yorumlarına ve çeşitli başlıklar altında tedavi yöntemlerine ilişkin bilgilere yer verildiği tespit edildiğinden, reklam veren kişi hakkında, 6502 sayılı Kanun'un 63.ve 77/12'nci maddeleri uyarınca 60.353 TL idari para ve anılan reklamları durdurma cezaları verilmesine karar verildi.

> *'Reklamlar karşısında kafası karışan ve özerk karar veremeyen hasta, zaman kaybedebilir, yanlış yere yönelebilir. Kendi reklamını yapmada çok başarılı olan ancak tecrübesiz-ehliyetsiz bir hekimle karşılaşabilir ve kalitesiz sağlık hizmeti alabilir.'*

"Öncesi/sonrası fotoğraflarının 'reklam' olarak değerlendirilmesinin sebebi hastalara 'ameliyattan önce böyleydi, benim yaptığım operasyonla şimdi daha iyi' şeklinde bir mesajın verilmesidir. Bu doktora yönlendirici bir reklam ifadesidir."

ÖRNEK 4

Reklamın Yayımlandığı Mecra: İnternet **Tespitler:** www. xxxx. com adresli internet sitesinin .....2019 ve .....2020 tarihli görünümünde örnek olarak; *"Uzman kadromuz ile hizmetinizdeyiz... xxxx İmplant Diş Hastalarımız; uyguladığımız multidisipliner yaklaşımla tüm ihtiyaçları doğru olarak teşhis edilerek, günümüz diş hekimliğinde kullanılan güncel teknoloji ve kaliteli malzemeler ile en doğru şekilde tedavi edilmektedir. Kliniğimizde bulaşıcı hastalık riskine karşı ileri derecede güvenlikli sterilizasyon ve dezenfeksiyon uygulamaları yapılmaktadır. Bu bizim vazgeçilmezimizdir... https://www.xxxx.com/hakkimizda/ Diş hekimliğinin farklı disiplinlerindeki son derece yetenekli doktorlarımızın çalışmaları, en yeni ekipman ve teknolojilerin kullanımı ile birleştiğinde her hastanın lisanslı muamele görmesini sağlar. Hedefimiz onları bir ömür boyu olağanüstü diş ve ağız sağlığı için yola koymaktır..."* gibi ifadelerle birlikte hastaların tedavi öncesi ve sonrasına ait görüntülerine, www.instagram.com/x.....adresli internet sitesinin 30.09.2020 tarihli görünümünde hastaların tedavi öncesi ve sonrasına ait görüntülerine yer verildiği, www.r.....com.tr adresli internet sitesi vasıtasıyla anlaşmalı hekimler ve sağlık kuruluşları için randevu oluşturulduğu tespit edilmiştir.

Değerlendirme/Karar: Bu ve benzeri tanıtımlar vasıtasıyla sağlık kuruluşlarının mevzuatta izin verilen bilgilendirme ve tanıtım faaliyetleri kapsamının aşıldığı ve reklam yapıldığı; bu tanıtımların sağlık hizmetlerine ticari bir görünüm veren, talep yaratıcı ve diğer sağlık kuruluşları aleyhine haksız rekabete yol açıcı nitelikte olduğu,

Diğer taraftan, söz konusu internet siteleri ile www.r.....com.tr adresli internet sitesi vasıtasıyla şahsın anlaşmalı hekimler ve sağlık kuruluşları lehine aracılık faaliyetinde bulunduğu, bu durumun mevzuata aykırı, tüketicileri yanıltıcı, bilgi eksikliklerini istismar edici nitelikte olduğu,

Dolayısıyla inceleme konusu tanıtımların;

- 6023 sayılı Türk Tabipleri Birliği Kanununun 64'üncü maddesi,
- 3224 sayılı Türk Dişhekimleri Birliği Kanununun 45'inci maddesi,
- 1219 sayılı Tababet ve Şuabatı Sanatlarının Tarzı İcrasına Dair Kanunun 1 ve 40'ıncı maddeleri,
- Tıbbi Deontoloji Tüzüğünün 8, 9 ve 39'uncu maddeleri,
- Ağız ve Diş Sağlığı Hizmeti Sunulan Özel Sağlık Kuruluşları Hakkında Yönetmeliğin 25'inci maddesi,
- Ticari Reklam ve Haksız Ticari Uygulamalar Yönetmeliğinin 5/ğ, 5/h, 7/1, 7/2, 7/3, 7/4, 7/5-b, 26 ve 32'nci maddeleri,
- 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunun 61'inci maddesi hükümlerine aykırı olduğuna,

Buna göre, reklam veren Xxxxx Yyyyy hakkında, 6502 sayılı Kanun'un 63'üncü ve 77/13'üncü maddeleri uyarınca 104.781-TL (Yüzdörtbin yediyüzseksenbir Türk Lirası) Türk Lirası) idari para ve anılan reklamları durdurma cezaları verilmesine karar verilmiştir.

ÖRNEK 5

Reklamın Yayımlandığı Mecra: İnternet

Tespitler: www.instagram.com adresli sosyal paylaşım sitesinde şahsa ait 'dt.xyz' kullanıcı isimli sayfanın .....2020 tarihli görünümünde yer alan muhtelif tarihli paylaşımlarda örnek olarak; *'... Pembe estetik ve zirkonların gücü ile mutlu bir gülüşe kavuştuk...'* ifadeleri ile hastaların tedavi öncesi ve sonrasına ait görüntülere,

www.instagram.com adresli sosyal paylaşım sitesinde şahsa ait 'dt.xyz' kullanıcı isimli sayfanın .....2020 tarihli görünümünde yer alan muhtelif tarihli paylaşımlarda örnek olarak; *'... sadece 6 adet lamine uygulaması ile yeni gülüşlere kavuşmak mümkün üstelik dişlere nerdeyse 0.5 mm aşındırma yaptık...siz hayal edin biz hayalinizi gerçekleştirelim...sanki hiç implant yapılmamış gibi ayırt etmek çok zor acaba hangisi implant...zirkonyum kaplamalarımızla hastamız yepyeni bir gülüşe kavuştu mutlu gülüşler dileriz... e-max kaplama larımızla hastamız yepyeni bir gülüşe kavuştu artık gülümsemekten çekinmeyen bir hastamız var... eski amalgam dolgumuzu söküp estetik Kompozit uygulandı sonuç mükemmel...10 adet zirkonyum ile çok daha güzel gülüşler elde edebilirsiniz...lamine uygulaması ile güzel gülüşler oluşturmaya devam ediyoruz...biz modumuzu seçtik eksik dişleriniz için en ideal çözüm implant uygulamasıdır ücretsiz muayene ve ücretsiz röntgen hizmetimiz ile biz yanınızdayız...'* ifadeleri ile hastaların tedavi öncesi ve sonrasına ait görüntülere yer verildiği tespit edilmiştir.

Değerlendirme/Karar: İnceleme konusu internet sitesinde yer alan ifade ve görüntülerin, tabip tarafından uygulanması gereken tıbbi işlemlerle ilgili olduğu; bu nedenle, söz konusu tanıtımların bilgilendirme kapsamını aşarak "reklam" niteliğinde değerlendirildiği ve sağlık alanında çalışan şahsın faaliyetlerine ticari bir görünüm kazandırdığı, talep yaratıcı nitelikte olduğu ve şahsa yönlendirme yaparak, benzer alanda faaliyet gösteren meslektaşları açısından haksız rekabete yol açtığı,

Dolayısıyla, inceleme konusu tanıtımların;

- 1219 sayılı Tababet ve Şuabatı Sanatlarının Tarzı İcrasına Dair Kanun'un 40'ıncı maddesi,
- Tıbbi Deontoloji Tüzüğünün 8, 9 ve 39'uncu maddeleri,
- Sağlık Meslek Mensupları ile Sağlık Hizmetlerinde Çalışan Diğer Meslek Mensuplarının İş ve Görev Tanımlarına Dair Yönetmeliğin 5/c maddesi,
- Ağız ve Diş Sağlığı Hizmeti Sunulan Özel Sağlık Kuruluşları Hakkında Yönetmeliğin 25'inci maddesi,
- Ticari Reklam ve Haksız Ticari Uygulamalar Yönetmeliğinin 5/1-b, 5/1-ğ, 7/1, 7/2, 7/3, 7/4, 7/5-b, 26 ve 32'nci maddeleri,
- 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunun 61'inci maddesi hükümlerine aykırı olduğuna,

Buna göre, reklam veren Xxxx Yyyy hakkında, 6502 sayılı Kanun'un 63 üncü ve 77/12 nci maddeleri uyarınca anılan reklamları durdurma cezası verilmesine karar verilmiştir.

ÖRNEK 6

Yayımlandığı Mecra: İnternet
Tespitler: https://www.instagram.com/..._dental/ adresli internet sitesinin .....2018, ...2018, ...2019, ...2019 tarihli paylaşımlarda örnek olarak; *"İstediğiniz gülüşe sahip olabilirsiniz...", "Hastamızın diş kırığı restoratif tedavi ile estetiğine kavuşturulmuştur. xxx ile güvenle gülümse!", «xxx_dental Kapanış bozukluğu ve çapraşık dişler tarih oldu! Merkezimize çevrenizde sorun yaşayan sevdiklerinizi yönlendirebilirsiniz. xxx Gülümse Ömrün Uzasın...", "Bırakın protez uzmanımız dişlerinizi sağlıklı kullanmanızı sağlasın... Güzel bir gülüş bir ömre bedeldir..."* gibi ifadelere yer verildiği, *"xxx yyy Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi... İstediğiniz gülüşe sahip olabilirsiniz..."* gibi ifadelerle tıbbi işlemlere ilişkin hastaların tedavi öncesi ve sonrası görüntülerine yer verildiği tespit edilmiştir.
Değerlendirme/Karar: İnceleme konusu internet sitesinde yer alan ifade ve görüntülerin tıbbi işlemlere yönelik talep yaratıcı nitelikte olduğu ve şahsa yönlendirme yaparak, sağlık alanında çalışan şahsın faaliyetlerine ticari bir görünüm kazandırdığı ve diğer kuruluşlar açısından haksız rekabete yol açtığı değerlendirilmiş olup;

Dolayısıyla, inceleme konusu tanıtımların;

- 1219 sayılı Tababet ve Şuabatı Sanatlarının Tarzı İcrasına Dair Kanunun 40'ıncı maddesi,
- Tıbbi Deontoloji Tüzüğünün 8, 9 ve 39'uncu maddeleri,
- Sağlık Meslek Mensupları ile Sağlık Hizmetlerinde Çalışan Diğer Meslek Mensuplarının İş ve Görev Tanımlarına Dair Yönetmeliğin 5/c maddesi,
- Ağız ve Diş Sağlığı Hizmeti Sunulan Özel Sağlık Kuruluşları Hakkında Yönetmeliğin 25'inci maddesi,
- Ticari Reklam ve Haksız Ticari Uygulamalar Yönetmeliğinin 5/ğ, 7/1, 7/2, 7/3, 7/4, 7/5, 26 ve 32'nci maddeleri,
- 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun'un 61'inci maddesi hükümlerine aykırı olduğuna,

Buna göre, reklam veren xxxx Özel Sağlık Hiz. Tur. ve Tic. Ltd. Şti. hakkında, 6502 sayılı Kanun'un 63'üncü ve 77/12'nci maddeleri uyarınca 85.480 TL. (Seksenbeşbindörtyüzseksen Türk Lirası) idari para ve anılan reklamları durdurma cezaları verilmesine karar verilmiştir[28].

'Sağlığın ticari bir mal olmasının engellenmesi ve onurlu/saygın bir sağlık ortamının oluşturulması için tanıtım ihlali yapanların takibi sadece meslek örgütünün değil tüm sağlık çalışanlarının görevi olmalıdır.'

Saygınlığımıza sahip çıkmak hepimizin görevi

Sağlık alanında reklama getirilen sınırlamaların amacı, insan sağlığını ve bu kapsamda insan haklarını korumak, insanların kâr, rekabet ve benzeri amaçlardan kaynaklanan eylemlerden zarar görmelerini engellemektir.

Sağlık hizmetinin daha çok satılması için kampanya ürünü haline getirmekten, hastalık yaratmaya giden uygulamalardan kaçınmak; bilgiyi doğru kişi ve yere ulaştırmak; hasta ile hekim arasında doğru iletişimin kurulabileceği bir sağlık ortamının kurulmasını sağlamaya çalışmak; toplumsal bir hizmet olan sağlık hizmetinin serbest ticaret piyasasına girmesine engel olmak gerekmektedir. Bunun için belirlenmiş olan sınırlamaların düzeyinden çok eksik olan denetim konusuna eğilmek ve bu konuda ortak çalışmalar yapmak etkin çözümler üretilmesine yardımcı olacaktır.

Sağlığın ticari bir mal olmasının engellenmesi ve onurlu/saygın bir sağlık ortamının oluşturulması için tanıtım ihlali yapanların takibi sadece meslek örgütünün değil tüm sağlık çalışanlarının görevi olmalıdır[29].

KAYNAKLAR

23. Bell ve Vitaska, 1992:2-7; Karafakıoğlu, 1998:196
24. Gürdin B. (2017). Sağlık Hizmetleri Sektöründe Reklam Yasağı: Uygulama Örnekleri. Sosyal ve Beşeri Bilimleri Dergisi, Cilt 9, Sayı 2, ISSN: 1309 -8012 http://www.sobiad.org/ejournals/dergi_sbd/arsiv/sbbd_2017_2/b-gurdin.pdf.
25. Ferrell, O.C., Gresham. L. G. (1985). A contingency framework for understanding ethical decision making in marketing. Journal of Marketing, 49(3), 87-96.
26. Tengilimoğlu D. (2000). Sağlık Hizmetlerinde Reklam Serbest Olmalı mı?. Yönetim, İstanbul Üniversitesi İşletme İktisadı Enstitüsü Dergisi, 11:7-15.
27. Ticaret Bakanlığı, 2020.
28. https://ticaret.gov.tr/tuketici/ticari-reklamlar/reklam-kurulu-kararlari
29. Erer S. (2010). Sağlık Hizmetlerinde Reklam. Genel Tıp Dergisi, 20(2)

NucleOSS™

YARDIMCI SETLER

CRH-111

EASY SURGICAL GUIDE

Easy Guide set ile tek diş veya çoklu tedavilerde implant yuvası açılırken, rehber pinler ve frezler sayesinde merkezleme ve paralellik kontrolü rahatlıkla sağlanır ve en doğru implant mesafeleri elde edilir.

CRH-113

KIRIK VİDA ÇIKARMA SETİ

Torklu raşetin kullanılmadığı durumlarda (önerilmez) veya aşırı yük gelen protetik üstyapı uygulamalarında, her sistemde olabileceği gibi, parçaları birleştiren vidalarda kırıklar gözlenebilir. Bu gibi durumlarda NucleOSS vida kırığı çıkarma seti yardımı ile çok kısa sürede kırık vida çıkarılabilmektedir.

CRH-110

FIX ON 4

T6 FixOn4 cerrahi seti total dişsiz hastaların tedavisinde farklı açılarda yerleştirilmiş 4 adet NucleOSS T6 implant üstü sabit protez uygulamalarında, yardımcı ve kolaylaştırıcı set olarak kullanılır.

Şanlılar Tıbbi Cihazlar
Medikal Kimya San.
Tic. Ltd. Şti

nucleoss.com

Prof.Dr. Serdar Toroğlu:

‘Her dekan yetiştirebileceği kadar öğrenci ister’

Çukurova Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi’ne yeni öğrenci almaya başladığı 1996 yılında kendi deyimiyle ‘çömez’ bir yeni doktoralı olarak giren Prof.Dr. Serdar Toroğlu’yla Fakülte’yle bir anlamda bütünleşen meslek hayatını konuştuk. 2011’den 2020’nin sonuna kadar yaklaşık 10 yıl Fakültenin Dekanlığını da yürüten Toroğlu’na sayıları hızla artmaya devam eden yeni fakülteleri ve kontenjanlardaki dramatik artışı da sorduk. Prof.Dr. Toroğlu kontenjanlardaki artışın Fakültelerin talebinden kaynaklandığını düşünmediğini ifade ediyor.

Biraz kendinizden bahseder misiniz?

Mersin doğumluyum, üniversiteye kadar da Mersin’de yaşadım. İlkokulu daha önce dedemin müdürlük yaptığı Salim Güven İlkokulu’nda, ortaokul ve liseyi Tarsus Amerikan Koleji’nde tamamladım. Orada çok iyi bir eğitim aldığımızı düşünüyorum, 1888’de kurulmuş çok köklü bir okuldur. Orada kurduğumuz arkadaşlıkların çoğu bugün de devam ediyor.

Üniversite sınavına girerken dişhekimliği aklınızda mıydı?

Benim dişhekimliğine ilgim çok önceye, çocukluk yıllarına dayanıyor. O yıllarda gördüğüm ortodontik tedavi sırasında sadece dişhekimliğini değil ortodonti bilim dalını da seçmiş gibiydim. O dönemde ortodontik tedavimi yapan **Filiz Yukay** hocam daha sonra hem dişhekimliği fakültesinde hem de doktora eğitimimde hocam oldu; bu da güzel bir tesadüftür benim hayatımda.

1986’da üniversite sınavına girdim. Abim ODTÜ İnşaat Fakültesi’nde okuyordu, dolayısıyla ben de üniversite tercihimi Ankara’dan yaptım hep. Ama bölüm belliydi; ilk tercihim Hacettepe Dişhekimliği, ikincisi Ankara Dişhekimliği, üçüncü de Gazi Dişhekimliği şeklinde sıralanmıştı. Nihayetinde ilk tercihim Hacettepe’yi kazandım.

Fakülte yılları nasıl geçti, zorlandınız mı?

Dişhekimliği zor bir eğitim, özellikle ilk yıllarda hepimiz çok zorlandık. Temel bilimler, klinikler derken hiçbir boş vakit kalmıyordu. Diğer fakültelerdeki arkadaşlar daha rahat geçiriyorlardı öğrenciliklerini, bizimse hiçbir sosyal hayatımız olamıyordu. Biraz da diğer arkadaşların keyifli öğrencilik hayatlarına özenerek ertesi yıl tekrar üniversite sınavına girdim ama nihayetinde tekrar dişhekimliğinde karar kıldım.

Bizim dönem belki de makaralı diş ünitleriyle çalışan son jenerasyondur, en azından Hacettepe için... Sonrasında modern dişhekimliği aletleri getirildi. Bizim dönemde eldivenler sterilize edilip tekrar kullanılırdı. İmkanlarımız kısıtlıydı, birçok malzemenin eksikliği vardı ama belki biraz da bu yokluk varolanın değerini bilmemizi sağladı.

Doktora için de çocukluğunuzda seçtiğiniz anabilim dalına girmişsiniz değil mi?

Evet, 1991’de yine Hacettepe’de ortodonti doktora eğitimine başladım. Aslında yurtdışına gitme

planlarım vardı. Abim ODTÜ'yü bitirdikten sonra yüksek lisans için yurtdışına gitmişti. O sıralarda o bitirip dönecekti ben gidecektim bu sefer. Fakat o sene babam vefat edince bütün planlar alt üst oldu ve ben burada kaldım.

O dönemdeki hocalarımız arasında **Semra Ciğer, Filiz Yukay, Ayhan Enacar, Ata Ümit Aksoy, Aslı Ender Telli, İlken Kocadereli** ve **Bülent Haydar** bulunuyordu. Çok güçlü bir eğitim verdiler bize, hepsine katkılarından dolayı minnettarım. Erken yaşta kaybettiğimiz Prof. Dr. Ayhan Enacar ve Prof. Dr. Ata Ümit Aksoy'u burada saygıyla anmak istiyorum; hocam olmaları benim için büyük şans olmuştur.

Doktora sonrası için planınız fakültede kalmak mıydı?

Hayır, 96'da bitirdim doktoramı ve aklımda Mersin'e gelip muayenehane açmak vardı. O sıralarda rahmetli hocam Ayhan Enacar bana Adana'da Çukurova Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi'nin kurulduğunu, ortodonti anabilim dalı için öğretim üyesi açığının olduğunu söyledi.

Hangi yıl kurulmuş Fakülte?

1993'te kurulmuş, 1995'te de öğrenci almaya başlamış. Biz o zamanlar hocaların tavsiyelerini emir olarak algılardık. Adana da Mersin'e çok yakın olduğundan Ayhan hocamın tavsiyesini dinleyip Çukurova Ü.D.F.'ne başvurdum ve göreve başladım. O süreçteki desteklerinden dolayı da Fakültenin kurucu Dekanı **Prof.Dr. İlter Uzel** hocama da teşekkür ediyorum. Genç bir akademisyen olarak bana güvendi ve orada göreve başladım.

Fakültenin kurucu öğretim elemanları olarak görev aldık. Zaten dekanımız dışında toplam altı kişiydik: Benim dışımda **Hakan Uysal, Haluk Öztunç, Emin Esen, Yener Çam** ve **Tolga Akova** bulunuyordu kadroda. Hepimiz doktoralarımızı yeni vermiştik ve araştırma görevlisi kadrosunda yer alıyorduk. Bir tek bizden 6-7 ay önce giren Hakan Uysal yardımcı doçent kadrosuna alınmıştı. Ertesi yıl bizi de yardımcı doçent kadrosuna aldılar.

> 'Bugün çoğu fakültede öğretim üyesi bulmakta sıkıntı yaşanıyor. Yeni jenerasyon için akademisyenlik o kadar cazip bir alan olarak görünmüyor. Bu bir gerçek.'

Fakültenin imkanları nasıldı?

Tıp Fakültesi'ne ait bir binanın üç odalı bir bölümü verilmişti bize. Birinde dekanımız, diğerinde dekanın özel kalemi bulunuyordu; biz altı kişi de üçüncü odada çalışıyorduk. Sonrasında biz büyüdükçe o bina oda oda, kat kat bize tahsis edildi.

1997-98 yılı başında kliniğimizi de açtık. Fakat öğretim üyesi kadrosu gibi idari personel de çok azdı. Klinikte tedavi için kullanacağımız malzemeleri kendi arabamızla Adana'dan kampüse taşırdık.

Muayenehane projenizi daha sonra gerçekleştirdiniz mi?

Hayır, hiçbir dönem muayenehanem olmadı. Zaten bana göre öğretim üyeliği de tam zamanlı bir iş olmalı. Tabii öğretim üyesinin ekonomik şartlarının da iyileştirilmesi gerekir.

Akademik kariyeriniz nasıl ilerledi?

2004'te doçent, 2009'da da profesör ünvanı aldım. Doçent olduğum yıl o dönemki dekanımız **Prof. Dr. Nafiz Bozdemir** beni dekan yardımcısı yaptı ve idari görevlerim o tarihten itibaren başladı. Nafiz Hoca tıp kökenliydi, halk sağlığı hocasıdır; Prof.Dr. İlter Uzel'in ayrılmasından sonra Fakültede başka profesör olmadığı için Tıp Fakültesinden bir hocamızı atamışlardı.

Sonrasında İlter Uzel Hocamız tekrar dekanlığa atandığında da onun dekan yardımcısı olarak görev yaptım. Her iki hocamdan da yöneticilik anlamında çok şey öğrendiğimi düşünüyorum. Normalde biri akademik konularla diğeri idari işlerle ilgili olmak üzere iki dekan yardımcısı bulunur, ben her iki dönemde de tek dekan yardımcısı olarak çalıştım.

Bu arada artık büyüdüğümüz ve bölgede de bilinir bir dişhekimliği fakültesi haline geldiğimiz için binamıza sığamaz hale geldik ve 2008 yılında yeni binamızın temeli atıldı. 2011 Eylül'ünde de yeni binamıza taşındık.

Dekanlığa ne zaman atandınız?

2011'in Ekim ayında kurucu dekanımız İlter Uzel emekliye ayrılınca vekaleten

Hacettepe Ü.D.F. Ortodonti Anabilim Dalı'ndaki doktora eğitiminin ilk yılında (1991).

Çukurova Ü.D.F. Ortodonti Anabilim Dalı öğretim üyeleri Fakültenin Kurucu Dekanı Prof.Dr. İlter Uzel'le (ortada kahverengi gömlekli) birlikte

Prof.Dr. Toroğlu, Hacettepe Ü.D.F.'ndeki Ortodonti doktora eğitimi sırasında hocaları ve arkadaşlarıyla.

dekan olarak atandım. 2012'de de asaleten atandım ve 2021'in başlarına kadar bu görevi sürdürdüm.

Aslında prensip olarak iki dönem görev yapılır ama ben 2015'te ikinci kez atandıktan bir süre sonra 15 Temmuz darbe girişimi gerçekleşti. O zaman biliyorsunuz, Türkiye'deki bütün dekanlar istifalarını verdi ve iki yıl kadar vekaleten yürütüldü dekanlık görevi. 2017'de tekrar asaleten atandım ve 2020'ni Aralık ayına kadar da bu görevi sürdürdüm. Şu anda da Ortodonti Anabilim Dalı Başkanlığı'nı yürütüyorum. Bugüne kadar 20 doktora ve 7 uzmanlık tezine danışmanlık yaptım. İdari anlamda da Fakülte Kurulu ve Fakülte Yönetim Kurulu üyeliği, Üniversite Senatosu ve Yönetim Kurulu üyeliği gibi birçok görevde bulundum.

Yeni binanıza taşındığınızda teknik imkanlarınız nasıldı?

Yeni binamız güzeldi ama ekipman ve teçhizat açısından neredeyse boştu. Arkadaşlarımızla birlikte, fakültenin maddi imkansızlıklarına rağmen, fedakarlıklar yaparak sınıfları, preklinikleri, laboratuvarları, klinikleri, idari bölümleri ekipman açısından donatmaya başladık. Enerjimizin büyük kısmını kaynak yaratmak için harcadık.

Kentin ve sektörün imkanlarını da seferber ederek Fakülteyi donatmaya çalıştık ve sonuçta da 121 üniti olan, Tıp Fakültesi Hastanesinde bir genel anestezi ameliyathanesi olan, kendi binasında zihinsel engelli genel anestezi ameliyathanesi olan, iki lokal anestezi ameliyathanesi olan, görüntüleme cihazlarıyla, laboratuvarlarıyla örnek bir dişhekimliği fakültesi haline getirdik. Bu süreçte emeği geçen bütün mesai arkadaşlarıma da bu vesileyle teşekkür etmek isterim.

Ortodonti Anabilim Dalı'nda sürekli eğitime yönelik çalışmanız oldu mu?

Adana'ya ilk geldiğim dönemde Fakülte çok yeniydi ve etki alanı dardı. İlter Hocayla oturup konuştuk ve sesimizi duyurabilmek adına bir kurs düzenlemeye karar verdik. Dünyanın gelmiş geçmiş en önemli ortodontistlerinden biri olan **Robert M. Ricketts**'i çağırdık. Türkiye'ye ilk kez bu etkinlik sayesinde geldi. Adana'dan yönlendirerek İstanbul'da o tarihler için oldukça geniş katılımlı bir kurs düzenledik. Türkiye'nin her fakültesinden ortodontistler katıldı. Bu organizasyon bizim kendimize güvenimizi artırdı.

> *'Pandemi sürecinden en büyük zararı sağlık meslek-lerindeki eğitim gördü. Bizim mesleğimiz uzaktan eğitimle götürülebilecek bir bilim dalı değil. Bence bu dallarda eğitime bir yıl ara verilmeliydi.'*

Fakültenin fiziki şartlarını zaman içinde geliştirdiğinizden bahsettiniz. Fiziki şartları iyileştirmek yeterli mi?

Avrupa'nın dişhekimliği eğitimiyle ilgili çatı örgütü **ADEE** 2007-2015 arasında Türkiye'den altı fakülteye heyetler gönderip inceledi. Onların hazırladığı değerlendirme raporunda Türkiye'de dişhekimliği eğitiminin en önemli sorunlardan biri olarak ünit başına düşen öğrenci sayısının yüksekliğini gösterildi. Burada istenen en yüksek rakam 2'dir. Türkiye'de bu oran çok daha yüksek. Keza, YÖK fantom başına en çok iki öğrenci düşmesi gerektiğini, Tıpta ve Dişhekimliğinde Uzmanlık Kurulu da ünit başına en fazla iki uzmanlık öğrencisi düşmesini şart koştu. Bunu sağlayamayan fakültelere uzmanlık eğitimi yetkisi vermeyeceğini açıkladı. Dolayısıyla fiziki altyapıyı güçlendirmek önemli.

Biz yeni binamıza taşındığımız 2011 yılında tüm sınıflarda toplam 200 küsur öğrencimiz varken bugün bu sayı 600 küsura ulaştı. O zaman yeni kavuştuğumuz imkanlara sevinirken şimdi yine binamıza sığamaz olduk.

Kontenjan belirlenirken fakültenin talebi göz önünde bulundurulmuyor mu?

Biz her yıl bir önceki senenin çok daha altında talep etmişizdir. Bu yıl bize 103 öğrenci kontenjan ayrıldıysa biz en fazla 60-70 istemişizdir. Bu 103 sayısı da yabancı uyruklu öğrencilerle 120'yi buluyor.

Fakülte'nin 1993'ten 2011'e kadar kullandığı eski binası (solda) ve 2011'den itibaren kullanmaya başladığı şimdiki binası.

Erken yaşta yitirdiğimiz Prof. Dr. Ata Ümit Aksoy (ortada) ve Doç.Dr. Kerem Aras'la (sağda) birlikte.

Kontenjanlardaki kontrolsüz artış fakültelerin talebinden kaynaklanmıyor o halde?

Bence her dekan iyi bir şekilde yetiştirebileceği kadar öğrenci almak ister. Eldeki imkanlar belli çünkü. Bununla ideal olarak kaç öğrenciyle ilgilenebileceği de belli. Kimsenin potansiyelinden daha fazla öğrenci isteyeceğini zannetmiyorum.

Peki neden kaynaklanıyor bu durum?

Hiçbir fikrim yok açıkçası. Bunu farklı yerlerde dile getirdiğimizde aldığımız bir cevap olmadı.

Burada Türkiye'deki dişhekimi sayısının yeterliliği konusunda Sağlık Bakanlığı ve Türk Dişhekimleri Birliği'nin verilerinin dikkate alınması gerekiyor. Hatırladığım kadarıyla Sağlık Bakanlığı'nın Türkiye'deki dişhekimi sayısının yeterli olduğuna dair bir çalışması olmuştu. TDB'nin de bu konuda çalışmaları ve uyarıları olduğunu Adana Dişhekimleri Odası'yla temaslarımızdan biliyorum.

Akademik kadrolar da birçok fakültede son derece yetersiz görünüyor?

Aslında bugün çoğu fakültede öğretim üyesi bulmakta sıkıntı yaşanıyor. Sadece yeni fakültelerde değil köklü fakültelerde de yaşanabiliyor. Yeni jenerasyon için akademisyenlik o kadar cazip bir alan olarak görünmüyor. Bu bir gerçek.

Bizim zamanımızda herkes öğretim üyesi olarak kalabilmek için uğraşıyordu, büyük bir saygınlığı vardı ama bugün ekonomik beklentiler de ön plana çıktığı için genç öğretim üyesi bulmakta zorluk çekiliyor. Bir çözüm üretilmezse bu da bir tehlike olarak karşımıza çıkabilir.

Diğer taraftan; ders anlatmadan, doktora veya uzmanlık öğrencisi yetiştirmeden profesör kadrolarına geçilebiliyor. Kamuda bu işe gerçekten emek veren insanlar bu tabloyla karşılaştığında motivasyonlarında bir kırılma oluyor tabii.

Dişhekimliği eğitiminin geleceğine dair önerileriniz, projeksiyonlarınız neler?

Bugün artık iletişim çağında yaşıyoruz. Herkes her şeyden en kısa sürede haberdar olabiliyor. Eğitimi bu çağa göre yeniden düşünmemiz gerekiyor. Süregelen alışkanlıklarımızın biraz kırılması lazım. Daha hasta merkezli ve bütüncül tedavilere doğru yönelmemiz gerekiyor. Gelişen tedavileri daha hızlı müfredatımıza aktarmamız gerekiyor.

> *'Bence her dekan iyi bir şekilde yetiştirebileceği kadar öğrenci almak ister. Eldeki imkanlar belli çünkü. Bununla ideal olarak kaç öğrenciyle ilgilenebileceği de belli.'*

Pandeminin dişhekimliği eğitimine etkileri nasıl oldu sizce?

Bu süreçten en büyük zararı sağlık mesleklerindeki eğitim gördü. Bizim mesleğimiz uzaktan eğitimle götürülebilecek bir bilim dalı değil. Bence bu dallarda eğitime bir yıl ara verilmeliydi. Böyle duraklayarak, belli aralıklarda öğrenci çağırarak, çağırdığınızda da az iş yaptırarak verilecek bi eğitim değil bizimki. Bu anlamda tıpta da dişhekimliğinde de şu bir buçuk yıllık dönem biraz kayıp oldu. Bütün yıla yayarak, sömestrler yaz tatilleri dahil olmak üzere devam edebilirdik ya da bir yıl için dondurabilirdik; özellikle sağlık bilimlerinde.

Dişhekimliği fakültesine öğrenci olarak girdiğiniz yıllardan bu yana meslek etiği anlamında bir gerileme görüyor musunuz?

Zaman içinde maddiyat biraz daha ön plana çıktığı için maddi açıdan getirisi olan işlemlere kayıldığını gözlemliyorum. Zamanın doğal akışı mıdır bilemiyorum ama bizim edindiğimiz meslek etiğine uymuyor. Biz gerekirse akşam 7'lere kadar fakültede kalıp hastalarımızı tedavi ederdik; şimdi mesai saati bittiği zaman ortada kimseyi göremiyorsunuz.

Beş yıllık eğitim sonucunda öğrencilerimize mesleki yeterlilik belgesi olan diplomalarını veriyoruz ama mesleki yetkinlik sadece teşhis ve tedavideki başarıyla değil mesleğin etik değerlerine ne kadar sahip olunduğuyla da ölçülmeli.

Fakülte'nin 25. kuruluş yılında Dekan Prof.Dr. Serdar Toroğlu ve akademik kadro (2018).

Sürekli Dişhekimliği Eğitimi Kredilendirilmiş Soruları

Soruların yanıtlarını en geç **30 Haziran 2021** tarihine kadar **SDE Yüksek Kurulu Kızılırmak Mah. 1446. Cad. Alternatif İş Merkezi No: 12/38 Çukurambar Çankaya / Ankara** adresine mektupla, **0.312.430 29 59'a faksla** ya da **tdb@tdb.org.tr** adresine e-mail ile gönderen meslektaşlarımızdan en az 7 soruyu doğru cevaplayanlar 6 SDE kredisi almaya hak kazanacaklardır.

1 **Fluorid jel ölçü kaşığının ne kadarını geçmeyecek şekilde yerleştirilmelidir.**

[a] %60
[b] %50
[c] %40
[d] %30
[e] %20

2 **Normal gelişen bireylerde bebeklik yutkunmasının hangi yaşta sona ermesi beklenir?**

[a] 1 yaş
[b] 2 yaş
[c] 3 yaş
[d] 4 yaş
[e] 5 yaş

3 **Ni-Ti eğelerin özelliklerinden değildir?**

[a] Elastikiyete modülleri yüksektir.
[b] Elastikiyete modülleri düşüktür.
[c] Hafızalı kana aletleridir.
[d] Kırılma dirençleri yüksektir.
[e] Kanal şekillerine uyum gösterirler.

4 **Hangisinde dentijeröz kist tanısı konulabilir?**

[a] Diş etrafında folikülün 5 mm'den büyük olması
[b] Diş etrafında folikülün 5 mm'den küçük olması
[c] Diş etrafında folikülün 2-3 mm olması
[d] Diş etrafında folikülün 1 mm olması
[e] Diş etrafında folikülün 1-2 mm olması

5 **Üst çene ön dişler, premolar ve molar dişlerde minimum taper açıları sırasıyla kaç derece olmalıdır?**

[a] 10-15-24
[b] 6-8-10
[c] 13-15-18
[d] 10-14-19
[e] 6-10-18

6 **Aşağıdakilerin hangisi kronik gingivitisin özelliği değildir?**

[a] Yüzey pürtüklülüğünün kaybolması
[b] Kaşınma ve yanma hissi
[c] Ataşman kaybı
[d] Dişetinde kanama
[e] Radyografik olarak alveolar kemik yıkımı izlenmez

7 **İlk muayene sırasında, dentin çürüğünde dişte sağlam bölgelere göre nispeten daha beyaz olan görüntü size aşağıdaki lerden hangisini düşündürür?**

[a] Yavaş ilerleyen çürük
[b] Hızlı ilerleyen çürük
[c] Hızlı mine dekalsifikasyonu
[d] Mine lamelleri
[e] Kızlı sekonder dentin formasyonu

8 **Aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?**

[a] Myospazmın uzaması sonucu myozit oluşur.
[b] Sublüksasyon kondil- disk aşırı hareketliliğidir.
[c] Spontan dislokasyon diskin medialle yer değiştirmesidir.
[d] Adezyon artiküler yüzeylerde yapışıklık olmasıdır.
[e] Miyofacial tetik nokta ağrısı kas dokularında hipersensitif bölgelerden başlayan ağrılardır.

9 **Aşağıda sayılan durumlardan hangisinde rekürrent aftöz stomatitis ile bir ilişki yoktur?**

[a] Sigarayı bırakmak
[b] B12 vitamini eksikliği
[c] Fe eksikliği
[d] Çölyak hastalığı
[e] Tümü ile ilişkili olabilir

10 **Ortodontik kuvvetin şiddeti aşırı olursa aşağıdaki durumlardan hangileri oluşabilir?**

I. Ağrı
II. Hyalinizasyon
III. Direk kemik rezorpsiyonu
IV. Kök rezorpsiyonu
V. Diş hareketinde gecikme

[a] I-II-II
[b] I-II-IV
[c] II-III-IV
[d] I-II-IV-V
[e] I-II-III-IV-V

SDE YANIT FORMU (Doğru yanıtı lütfen daire içine alınız):

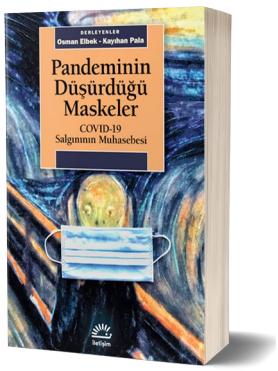
Adı Soyadı : .....
TC Kimlik No : .....
Adresi : .....
.....

İmzası:
.....

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
B	B	B	B	B	B	B	B	B	B
C	C	C	C	C	C	C	C	C	C
D	D	D	D	D	D	D	D	D	D
E	E	E	E	E	E	E	E	E	E

182. sayının yanıt anahtarı:

C	E	E	A	B	B	D	D	C	A

Derleyenler:
Osman Elbek
Kayıhan Pala
İletişim Yayınevi
271 s. - *1. baskı Mart 2021*

Covid-19 Salgınının Muhasebesi

Pandeminin Düşürdüğü Maskeler

Koronavirüs (Covid-19) pandemisinin tedirginlikle geçen ilk bir yılını çok yönlü analiz eden bu kitap, kalıcı değerde bir muhasebe niteliği taşıyor. Dünyayı ağına alan bu virüs nedir ve "nereden çıktı"? Salgının Türkiye'deki gelişme seyri nasıldı, hangi kırılma anları yaşandı? Salgın koşullarında sağlık sistemi ve sosyal güvenlik kurumları ne yaptılar, ne yapamadılar? Bakanlık ve Bilim Kurulu, nasıl bir işlev gördü? Hekim meslek örgütleri salgın karşısında nasıl tutumlar aldılar; sağlık çalışanları nasıl etkilendiler? Maske, hijyen, mesafe gibi bireysel önlemlerin, pandemiden çıkış stratejisi olarak aşının hükmü nedir? Salgını baskılama uğraşı, nasıl, toplumu ve siyasal alanı baskılamaya bahane oldu?

Bu ve daha bir çok soruyu etraflı bir şekilde ele alan Pandeminin Düşürdüğü Maskeler, ısrarla, "pandeminin yüzümüze vurduğu eşitsizliklere" dikkat çekiyor.

Osman Elbek ve Kayıhan Pala'nın, Türk Tabipleri Birliği'nin bilimsel birikim ve alan deneyimini yansıtarak hazırladıkları derlemede bu iki hekim-yazarın yanı sıra, Özlem Kurt Azap, Eriş Bilaloğlu, Ergün Demir ve Güray Kılıç, Yücel Demirer, Ümit Kartoğlu, Feride Aksu Tanık ve Cavit Işık Yavuz'un katkıları yer alıyor. *(Tanıtım bülteninden)*

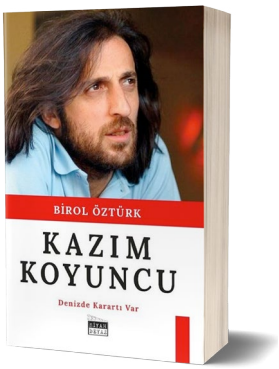
Zülfü Livaneli
İnkılap Yayınevi
140 s.
1. baskı Haziran 2021

Balıkçı ve Oğlu

Toplumsal konulara duyarlılığı ile tanınan edebiyatçı ve fikir adamı Zülfü Livaneli, bu kez Ege balıkçılarının ve hayal kurmaktan bile mahrum bırakılan göçmenlerin kaderine eğiliyor.

Usta edebiyatçı Livaneli, Balıkçı ve Oğlu ile son yılların en can yakıcı ve büyük dramı "göçmenliği" balıkçı Mustafa, Mesude ve Samir bebek üzerinden anlatıyor. O güne dek sıcak evlerinde televizyondan izledikleri haberlerden aşina oldukları ölü insan bedenleri ve yarı ölü bir bebek evliliklerinin tam ortasına düşerek bir bomba etkisi yaratıyor; aile ilişkilerini bambaşka bir çehreye büründürüyor. Balıkçı ve Oğlu, Ege'nin tarihinden bugününe, balık çiftliklerine ve rant hırsıyla dağlara, kıyılara saldıran şirketlerin yarattığı ekolojik yıkıma dair çok şey söylüyor.

Livaneli'nin belki de en şiirsel romanı olan Balıkçı ve Oğlu; aile, aşk, ebeveynlik, evlat, kadın dayanışması, dostluk, göç, doğa üzerine çağdaş bir epope. Zülfü Livaneli'nin, uzun bir aradan sonra yazdığı ve heyecanla beklenen yeni romanı Balıkçı ve Oğlu, ustalıkla seçilen tasvirlerle okurun zihninde capcanlı bir anlatı oluşturuyor. *(Tanıtım bülteninden)*

Birol Öztürk
SiyahBeyaz Yayınevi
128 s.
1. baskı Haziran 2021

Kazım Koyuncu

Denizde Karartı Var

"Bu arada hiç başımızdan eksik olmayan gökyüzüne, günün karanlık saatlerine, ara sıra kopsa da fırtınalara, bir gün boğulacağımız denizlere, eski günlere, neler olacağını bilmesek de geleceğe, kötülüklerle dolu olsa bile tarihe, tarihin akışını düze çıkarmaya çalışan tüm güzel yüzlü çocuklara, Don Kişotlar'a, ateş hırsızlarına, Ernesto "Çe" Guevara'ya, yollara-yolculuklara, sevgililere, sevişmelere, sadece düşleyebildiğimiz imkânsızlıklara, üşürken ısınmalara, her şeyden sıcak annelere, babalara ve tadını bütün bunlardan alan şarkılara kendi sıcaklığımızı gönderiyoruz. Kötü şeyler gördük: savaşlar, katliamlar, ölen-öldürülen çocuklar. Kendi dilini, kültürünü, kendisini kaybeden insanlar, topluluklar gördük. Yanan köyler, kentler, ormanlar, hayvanlar gördük. Yoksul insanlar, ağlayan anneler babalar, her gün bile bile sokaklarda ölüme koşan tinerci çocuklar gördük. Biz de öldük. Ama her şeye rağmen bu yeryüzünde şarkılar söyledik.

Teşekkürler dünya..."
(Tanıtım Bülteninden)

Hollywood Gülüşü!

Dişhekimi asistanımız "Buyurun ..." diye hastayı fotöye alırken bizi de yazıya alıyor. Asistan, dişhekimine yumuşak ses tonuyla nazikçe; "hastamız 'Hollywood Gülüşü' istiyor doktor bey" ... diyebilirdi. "di" diyorum yani geçmiş zaman kipini kullanıyorum. Diyebilirdi eğer o zamanlar Hollywood gülüşü moda olsaydı. Çünkü bu güzel ve yumuşak sesli asistanımızın dişhekimi kliniğinde çalıştığı yıllar 1940'ların sonlarıdır.

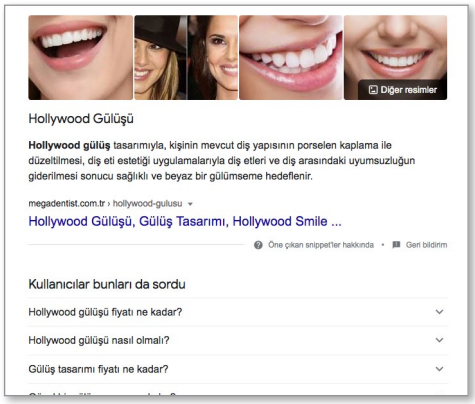
Güzel asistan belki o gün dişhekimine "hastamız Hollywood Gülüşü istiyor" diyemedi. Ama kendisi birkaç yıl sonra Hollywood'un yıldızlarından ve 'Hollywood Gülüşü'nün esin kaynaklarından biri olacaktı. Bu güzel ve nazik asistanımızın adı Edda Kathlen van Heemstra Hepburn Ruston, yani bildiğimiz adıyla **'Audrey Hepburn'** dur. Evet, yanlış duymadınız Audrey Hepburn, bir Hollywood yıldızı olmadan önce dişhekimi asistanıdır. O, Hollywood gülüşünün ilham kaynaklarından biri olmasına olur ama o gülüşe sahip olmak onun için hiç de kolay olmaz.

Hollywood Gülüşü diye bir şey yok ama gülüşüyle ünlü Audrey Hepburn var. Roma Tatili, Tiffany'de Kahvaltı, My Fair Lady gibi unutulmaz filmlerle Oscar, BAFTA ve Altın Küre dahil birçok ödül kazanan Hepburn ilerleyen yaşlarında, zamanının çoğunu 1954'ten beri katkıda bulunduğu UNICEF'e adadı. 1993'teki ölümüne kadar UNICEF İyi Niyet Elçisi olarak görev yaptı.

Hepburn, İkinci Dünya Savaşı'nı yaşayıp gören çocuklardan biriydi. Bu yıllarda sağlıklı beslenememesi nedeniyle dişlerinde birtakım sıkıntılar yaşar. Annesinin; "gülerken dikkat et" sözü nedeniyle hiç avuç dolusu gülemez. Gülerken hep tedirgindir. Çünkü dişleri aralıklıdır. Yani bir çeşit Diastema...

Yaşadığı bu tedirginlik, onun zirveye doğru yükseldiği film olan **'Roma Tatili'**nin çekimine kadar sürer. Filme başlamadan yapımcı firma Audrey Hepburn'den dişlerini tedavi ettirmesini istediğinde, bizim nazik, güzel olduğu kadar akıllı olan yıldızımız yapım firmasından kendilerinin bu tedaviye sponsor olmasını ister. İstediğini de yaptırır ve tedavi masraflarının yapım şirketi tarafından karşılanacağı maddesini sözleşmeye koydurur.

Mesleğimizdeki piyasalaşma eğiliminin ortaya son dönemde çıkardığı kavramlardan biri de 'Hollywoord Gülüşü'.

Ama sorun yine çözülmemiştir. Çünkü tedavi uzun sürecektir ve filmin hemen çekilmesi gerekmektedir. Bunun için dişhekimlerine danışılarak geçici bir çözüm bulunur. Audrey'in dişleri için özel bir aparey yapılır. Ve meşhur "Roma Tatili' filminde Hepburn, bu özel aperey sayesinde güler. Spotların ışığı dişlerinden yansıyarak parıldar. Kimseler farkına varmaz.

Hollywood'un parlak spot ışıklarını 20 yıl sonrasının Yeşilçam'ına çevirdiğimizde 60'lı ve 70'li yıllarda vamp kadın, kötü kalpli üvey anne, kötü kadın rollerinin vazgeçilmez oyuncusu **Diclehan Baban** ve yine o yılların başrol oyuncularından **Sevda Ferdağ** ikilisinin konuşmalarını duyarız.

Yer Maçka Taşlık Gazinosu'nun kulisidir. Programada **Behiye Aksoy, Sadri Alışık** ve Sevda Ferdağ vardır. Diclehan Baban, arkadaşlarını ziyarete gelmiştir. Konunun öncesini bilmeyiz ama Diclehan Baban, süt beyazı, mavi ışıltılı dişlerinden birini ansızın çıkartıp yere atınca olaya tanık olan herkes şaşırır. Ama yere atılanın diş değil diş şekline sokulmuş sakız olduğunu görünce şaşkınlık iyice artar. Diclehan Baban'ın o sırada söylediği şu sözler hafızalardan çıkmaz. *"İşte, Türk sinemasının zengin, baştan çıkartıcı Diclehan'ı! Dişçiye gidecek param yok."*

Bu sözler hüzünlü bir Yeşilçam filminden daha çok yürek burkar. Sonradan anlaşılır ki Diclehan Baban, son yıllarda rol aldığı birçok filmde dişlerinin eksikliğini kendi bulduğu bu yöntemle gidermeye çalışmış.

** Şair, yazar. Aşk-ı Salacak, Küçük Bir Ada'nın Not Defterinden Bolaman, Balkondan Düşen L Hazinedar'ın yayımlanmış kitaplarıdır.*

Bunları okurken şunları da alt yazı olarak geçelim: Babası eski bir vali olan Diclehan Baban'ın amcası da 27 Mayıs 1961 darbesi sonrası kurulan hükümette Turizm ve Kültür bakanı olan **Cihad Baban**'dır. Ablasının kocası ise yine tanıdık ve ünlü biri isim şair **Necip Fazıl Kısakürek**'tir. Daha sonra filmler biter yenileri çekilir. Sayısız filmde oynamıştır Diclehan Baban... Oynadığı filmlerin afişlerinde adı yazılır ama okuyabilene aşk olsun!

4 Aralık 1978 günü başrol oyuncusu olarak gazetelerde ailesinin verdiği sade vefat ilanında adını film afişlerindekinden biraz daha büyükçe görürüz. Ama ilanda onun bir Yeşilçam oyuncusu olduğu, daha doğrusu sinemaya dair hiçbir şey yazmaz. Ölümünden sonra bazı sinema eleştirmenleri onun için şunları söyler: *"Diclehan Baban'a büyük bir saygı duyuyoruz, o 'vamplık rolü 'nü bile burjuva kültür asaletine dönüştürdü esasında yanlış bir yerde dünyaya geldi, kısıtlamalarla dolu Yeşilçam yerine, Hollywood'da dünyaya gelmeliydi..."* Onun Yeşilçam'daki eksikliği hiçbir sakız ile doldurulamaz.

Asistanımız yumuşak bir ses tonuyla nazikçe uyarıyor; "Yazar bey; okurumuz Yeşilçam hüznü değil, Hollywood Gülüşü istiyor."

Klasik Yeşilçam senaryolarında önemli bir yer tutan 'sarışın kötü kadın' rolleriyle hatırlanan Diclehan Baban 1960 yapımı Şoför Nebahat'tan başlayarak 80'e yakın filmde rol aldı.

Kaynaklar:

- *Selim İleri, Kar Yağıyor Hayatıma, Everest Yayınları, 5. basım 2020*
- *Suat Ak, Necip Fazıl ve Büyük Doğu, Büyüyenay Yayınları, Mayıs 2016*

KREDİLENDİRİLEN ETKİNLİKLER

SDE Yüksek Kurulu'nun Mayıs 2021 tarihli toplantısında değerlendirilen etkinlikler:

Çanakkale Dişhekimleri Odası	Tel: 0.286.214 10 44
Online Eğitim Etkinlikleri - 11 22 Haziran 2021	
Çanakkale Dişhekimleri Odası	Tel: 0.286.214 10 44
Online Eğitim Etkinlikleri - 12 23 Haziran 2021	
Çanakkale Dişhekimleri Odası	Tel: 0.286.214 10 44
Online Eğitim Etkinlikleri - 13 24 Haziran 2021	

SYDNEY 2021 VIRTUAL

AUSTRALIAN DENTAL ASSOCIATION

fdi FDI World Dental Federation

FDI Dünya Dişhekimliği Kongresi

Sidney'den dünyaya çevrimiçi kongre

26-29 Eylül 2021

VEFAT

İstanbul Dişhekimleri Odası
üyesi meslektaşımız
Aydın Küçük
(1982 Marmara Ü.D.F. mezunu)
4 Nisan 2021 günü yaşamını yitirmiştir.

İstanbul Dişhekimleri Odası
üyesi meslektaşımız
Ahmet Emir Ayral
(1960 İstanbul Ü.D.F. mezunu)
15 Nisan 2021 günü yaşamını yitirmiştir.

Adana Dişhekimleri Odası
üyesi meslektaşımız
Mustafa Çiftçi
(1971 Marmara Ü.D.F. mezunu)
24 Nisan 2021 günü yaşamını yitirmiştir.

İstanbul Dişhekimleri Odası
üyesi meslektaşımız
Galip Uygur
(1962 İstanbul Ü.D.F. mezunu)
7 Nisan 2021 günü yaşamını yitirmiştir.

Osmaniye Dişhekimleri Odası
üyesi meslektaşımız
Serdar Terzi
(1986 Dicle Ü.D.F. mezunu)
16 Nisan 2021 günü yaşamını yitirmiştir.

Osmaniye Dişhekimleri Odası
üyesi meslektaşımız
Deha Başar Bozkurt
(1988 Çukurova Ü.D.F. mezunu)
6 Mayıs 2021 günü yaşamını yitirmiştir.

Ailelerinin ve yakınlarının acısını paylaşır, başsağlığı dileriz.

Engin Ersöz*, Funda Ersöz**

şövalyeler adası Malta

Ülkemizdeki birçok kişi için "gezilecek yerler" listesinin ilk sıralarında yer almayan Malta Adası esasında çok keyifli bir destinasyon ve hem kolaylığı hem de ucuzluğuyla daha üst sıralara çıkmayı hak ediyor. Özellikle pandemi döneminde sadece **PCR** ile ülkeye girişin mümkün olması ve karantina istenmemesi de bir avantaj. Yine de bu yazımızı okuduktan sonra Malta'ya gitmeye karar verirseniz mutlaka güncel kuralları araştırın çünkü kurallar sık sık değişebiliyor.

Malta ve ona bağlı iki ada çok büyük olmamasına rağmen görülmesi gereken oldukça fazla nokta var, bu nedenle gezinizi en az beş gün olarak planlamanızı tavsiye ederiz. Beş gün olarak planladığımız gezimizde ilk önce *"ne yapacağız ki o kadar süre"* derken dönüşteki duygularımız *"keşke daha fazla kalabilseydik"* şeklinde oldu.

Malta hakkında kısaca bilgi vermek gerekirse 400 bin nüfuslu, ana dilin Maltaca ve İngilizce olduğu Hıristiyan bir ada ülkesi. Ülkemizden buraya dil eğitimi için öğrenci gönderen oldukça fazla şirket var ve halkımız bu nedenle tanışık biraz bu ülke ile.

Şövalyeler Adası

Finikelilerin kurduğu devletin tarihinde Romalılar, Araplar ve St. Jean Şövalyeleri var. Malta geçmişinde **Malta Şövalyeleri**'nin (St. John Şövalyeleri) ayrı bir yeri var. Yakın geçmişinde tabii ki sömürgecilik etkisi çok; burası önce Fransız sonra İngiliz sömürgesi olmuş. Malta 1964 yılında bağımsızlığını elde etmesine rağmen İngiliz Kuvvetleri 1979 yılına kadar adada kalmış. Şu anda Avrupa Birliği üyesi olan Malta'yı Osmanlı İmparatorluğu da almak istemiş ancak 1565 yılında yapılan kuşatma başarılı olamamış. Osmanlı donanmasıyla çok büyük bir savaş yaşanmış ama bizim açımızdan başarılı olmamış ve yaklaşık 25 bin kayıp verilmiş

* Prof.Dr., Dişhekimi
** Dr. Dişhekimi

Bir falez ve mağara kompleksi olan Blue Grotto kireçtaşı kayalardan oluşan bir kemere sahip.

kuşatma sırasında. Özetle, Malta hiç Osmanlı hakimiyetine girmemiş.

Malta üç önemli adadan oluşuyor. Ana ada, Gozo ve Comino. Bu adalar arasındaki ulaşım da feribotlarla sağlanıyor. Malta ile Gozo arasında araç da taşıyan feribot çalışırken Comino'ya araç feribotu çalışmıyor.

Malta'daki ilk günümüzde en kuzeyden başlayıp tüm ada sınırını gezdik. Sırasıyla; Golden Bay Beach, Migra Ferha, Dingli Cliffs, Hagar Qim, Mnajdra, Blue Grotto, İl Kalanka Bay, İl Kalanka Tal Giden, St.Paul's Pool ve Marsaxlokk.

Orta Çağ'dan St John Şövalyeleri'nin adaya geldiği 1530 yılına kadar Mdina Malta'nın başkenti olarak kalmış.

Kıyılarda...

İlk durağımız olan **Golden Bay Beach** çok büyük olmayan ama güzel bir plaj. "Mutlaka görmelisiniz" denecek türden değil ama zaten yakınındaki yerleri listenize aldıysanız ve altınızda kendi aracınız varsa buraya da uğrayabilirsiniz. Sonraki durağımız Malta'nın ünlü falezleri ile ilk tanışma noktamız olan **Migra Ferha** idi. Bu yol boyunca Malta'nın kırsal kesimlerinin çok karakteristik bir özelliği olan taş tarla, bahçe ve yol duvarları ve onlara eşlik eden büyük kaktüsler ile tanıştık. Her yer kırık taşlarla yapılmış duvarlarla doluydu. Migra Ferha'yı beğendik daha sonra gördüğümüz **Dingli Cliffs**'e göre burada daha fazla faleze yaklaşabiliyorsunuz. Dingli Cliffs ise çok büyük bir koya hakim durumda.

Sonra Malta'nın en önemli Tapınak Kalıntıları olan **Hagar Qim** (Hayar in okunur) ve **Mnajdra Tapınakları**'na (İmmaydra okunur) gittik. Hagar Qim Unesco Dünya Mirasları Listesinde bulunan M.Ö 3200 senesinde yapılmış olan eski bir tapınak. Dünyanın en eski dini merkezlerinden birisi olan bu komplekse tek biletle giriliyor (10 €). Girişten sonra 7 dk süren bir üç boyutlu gösteri seyrediliyor. Bu gösteride tapınakların nasıl yapıldığı, nasıl gömülü kaldığı ve nasıl tekrar gün yüzüne çıkarıldığı hakkında bilgiler veriliyor. İçeriye girdiğinizde ilk olarak sizi Hagar Qim karşılıyor. İki tapınak da bir çadır tarzı yapı ile korunuyor. Mnajdra yaklaşık 400 m uzaklıkta yer alıyor. Yokuş aşağı bu mesafeyi yürümek istemezseniz elektrikli araçlar tek

Tipik bir Akdeniz balıkçı kasabası: Marsaxlokk

yön 1 € karşılığında sizi götürüyorlar.

Sonraki durağımız yine çok dik bir falez ve mağara kompleksi olan **Blue Grotto** oldu. Burası da Azure Window gibi kireçtaşı kayalardan oluşan bir kemere sahip ama eğer tekne gezisi yapmazsanız yukarıdan bu yapı tam anlaşılmıyor. Biz yapmadık ama rüzgarın fazla olmadığı zamanlarda teknelerle burada bulunan mağaraları gezilebiliyor.

Sonraki duraklarımız **İl Kalanka Bay, İl Kalanka Tal Giden** ve **St.Paul's Pool** oldu. Bunların hiçbirisi olmazsa olmaz bölgeler değil. Buraları pas geçip direkt olarak küçük ve sevimli bir balıkçı kasabası olan **Marsaxlokk**'a (Marşazlok okunur) gidebilirsiniz. Eğer burada yemek yerseniz sahilde yan yana olan restoranlardan uzak durun deriz. Set

Game of Thrones takipçileri Mdina Gate'te tanıdık manzaralarla karşılaşabilir.

turist menüsü yapan bu mekanlardaki yemekler çok sıradan. Ara sokaklarda daha iyi yerler bulabilirsiniz. Buraya ulaşım için Valletta merkezden 81-82-85 numaralı otobüs hatlarını kullanabilirsiniz.

Malta'nın 'şehir'leri

Sonraki günümüzü yine rüzgarın az olması nedeniyle kırsalda geçirmeye karar verdiğimiz için rotamız Gozo adası oldu. Gozo'daki günümüzden sonra bugün nihayet sıra Malta'nın şehirlerini görmeye geldi; yürüyerek St. Julian's dan Sliema'ya geçtik. Bu yol yaklaşık 45 dakika sürüyor ama deniz kenarında çok keyifli bir rota olduğu için hiç sıkmıyor ve zor gelmiyor.

Sliema'ya vardığınızda burada yapacak bir şey yok çünkü Sliema'nın olayı restoran ve hoteller. Bu nedenle feribot ile **Valletta**'ya geçtik. Kime sorsanız gösterir ama feribot durakları üzerindeki hattın isimleri yazan (Sliema-Valletta Ferry) beyaz tenteler şeklinde. Durağa gittiğinizde görevli filan aramayın çünkü bileti satacak ve sizi feribota alacak kişiler gelen feribottan inip bu işleri yapıp tekrar feribotla gidiyorlar. Durakta zaman çizelgesi görürsünüz ama bu çizelgelere tam uyulmuyor geç kalkış ve varışlar nedeniyle. Sliema-Valletta tek yön ücreti 1,5 €, gidiş-dönüş ise 2,80 €.

Valletta'ya indiğinizde esasen Valletta'nın popüler olmayan tarafına varmış bulunuyorsunuz. Ama çizdiğiniz rotaya göre bu yol da çok güzel olabiliyor. Feribottan inen turistler direkt diğer tarafa geçmek için karşıya doğru yönelecek ama bizim size tavsiyemiz hemen sağ taraftan yukarıya doğru tırmanarak **Hastings Garden**'ı bulmanız.

Buradan çok güzel bir Sliema manzarası sizi

bekliyor olacak. Yine bu bahçelerin içerisinden geçerek ana ilgi alanlarına ulaşabilirsiniz. Buralar; **Üst Kışla Terası, Alt Kışla Terası, Yaya Caddeleri, St. John's Catedral, St. George Square, Triton Fountain** vs. Üst Kışla Terasında saat 16:00'da top atışı yapılıyor yakın saatlerde orada olursanız kaçırmayın.

Biz Valletta'yı da gezdikten sonra **"Three Cities"** adı verilen; **Cospicua** (Kospikua okunur), **Vittoriosa** ve **Senglea**'yı görmek üzere Valletta rıhtımındaki feribot iskelesine gittik. Valletta-Sliema feribotunda anlattıklarımız burada da geçerli. Bu yolculuk da diğeri gibi yaklaşık 5 dk ancak sürüyor. Burası üç şehir diye geçiyor ama üç semt büyüklüğünde yerler buralar.

Görülecek çok önemli noktaları yok ama manzaraları güzel. Oldukça inişli çıkışlı yerler oldukları için buraları gezmek için feribottan inince yaklaşık 150m soldaki küçük gezi trenini kullanmanız en doğrusu. 6 € karşılığında İngilizce anlatımla 35-40 dk süren bir geziyle buraları hızlıca bir görmüş oluyorsunuz. Zaten çok fazla bir şey de olmadığı için fazlasıyla yeterli oluyor. **Hal Saflieni Katakompu, Victroia lines** ve **St.Paul Katakompu** konuya çok meraklı değilseniz gerek yok.

Temel Reis'in köyü

Malta'daki diğer bir günümüzün yarısını **Comino Adası**'na ayırdık. Comino dönüşünde daha önce Gozo'dan dönüşte görmek istediğimiz ama vaktimiz kalmadığı için göremediğimiz **Popeye Village** ile **Red Castle** vardı planımızda.

Cirkewwa'ya çok yakın bir koyun tamamında kurulmuş olan 1980'lerin ünlü filmi Temel Reis'in film seti olan Popeye Village çok hoş bir yer. Adeta siz de kendinizi bir süreliğine filmin gerçekten devam eden setinde gibi hissediyorsunuz. Tabii ki oldukça turistik ama bir o kadar da keyifli bir aktivite. Giriş ücreti 10,5 €. Bu ücrete içerideki hediyelik eşya dükkanından size verilecek bir kartpostal, bilet başı içeride çektireceğini ve basıp size verecekleri bir fotoğraf ve bir punch dahil.

Buradaki geziniz esnasında Temel Reis ve Safinaz kostümlerindeki gençler ufak gösteriler yapıyorlar. Bunun dışında belli saatlerde filmle ilgili bazı gösterimler yapılıyor sinemasında. Arzu ederseniz cafe ve restoran da mevcut. Buradaki geziniz bittikten sonra çıkış kapısından sağa dönüp yaklaşık 50 m yürürseniz karşı tepeden köyün tümünü çok güzel bir panorama şeklinde görebilirsiniz.

Antik Malta: Mdina

Mdina (Emdina ya da Medina okunur) Malta'da yerleşimin ilk başladığı yer. Eski şehrin tarihi 4000 yıl öncesine uzanıyor. Buraya Mdina Gate adı verilen ana kapıdan girerek gezmeniz daha anlamlı olacaktır. Burası çok eski taş yapılar ve orijinal surlarla çevrili görebileceğiniz en eski Avrupa kenti. Böyle diyoruz ama esasen kendinizi Avrupa'da değil de Fas veya benzeri bir ülkede gibi hissediyorsunuz çünkü Arap etkisi oldukça fazla. Mdina ve Rabat yan yana ama ayrı ilgi merkezleri Malta'nın.

Surlarla çevrili tarihi şehrin adı birçok Arap ülkesine benzer şekilde Mdina, çevresindeki ma-

Temel Reis'in film seti olan Popeye Village, Malta adasının kuzeybatısındaki bir koyun tamamına kurulmuş.

Valetta'nın Three Cities denen üç turistik semtinden Senglea'nın denizden görünüşü

hallenin adı ise Rabat. Mdina M.Ö. 8.yy'da yılında Fenikeliler tarafından kurulmuş. Fenikeliler'in Maleth dediği şehrin adı Romalılar zamanında Melite olarak değiştirilmiş. Bugünkü adını ise Araplardan almış ve birçok Arap şehrinin eski şehir kısmı gibi Mdina olarak kalmış.

Finikeliler zamanında büyük bir şehir olan Mdina tam bilinmemekle birlikte Romalılar ya da Araplar zamanında şimdiki sınırlarına gerilemiş. Adı da bu dönemde Arap ülkelerindeki karşılığı olan Medina'dan türeyerek Mdina olmuş.

Bu çok küçük şehirde sadece 300 civarında insan yaşıyor. Dar sokaklara sahip Mdina'daki kişi sayısı tabii ki turistik bir bölge olması nedeniyle özellikle hafta sonları oldukça fazla. Yaklaşık 750 bin turist her sene bu küçük şehri ziyaret ediyor. Belki kişi sayısının azlığından belki dar sessiz sokaklarından belki de eski şehre araç giremeyişinden bilemiyoruz Sessiz Şehir olarak da biliniyor Mdina. Orta Çağ'dan St John Şövalyeleri'nin adaya geldiği 1530 yılına kadar Mdina Malta'nın başkenti olarak kalmış. St. John Şövalyeleri zamanında ise şimdiki Valletta'nın olduğu yerdeki eski şehir olan Birgu başkent olmuş.

Game of Thrones'un mekanları

Bu arada Malta'nın zengin tarihi kadar bu aralar çok popüler olmasının bir nedeni de popüler TV dizisi **Game of Thrones**'un bazı önemli sahnelerinin burada çekilmiş olması. Bizim ilgimizi Malta'ya çeken noktalardan birisi de buydu dersek yalan olmaz. Dizinin ilk sezon, 3. bölümünde kralın şehre giriş sahnesinde görülen kareler (King Landing) Mdina Gate'e aittir.

Mdina genellikle oldukça dar sokaklardan oluşuyor ve toplamda 1 kilometrekarelik bir alana yayılıyor. En geniş meydan St.Paul Katedrali'nin olduğu meydan. Katedral Mdina'nın da en büyük ve önemli yapısı denilebilir.

Biz gezmedik ama Doğal Tarih Müzesi olarak kullanılan Vilhena Sarayı, Falson Sarayı, Gatto Murina Sarayı ve Santa Sofia görülmesi tavsiye edilebilecek diğer noktalar. Mdina Experience adında şehir tarihini anlatan bir aktivite var ama 6 € olan bu aktivitenin değerlendirmeleri tripadvisor'da düşük puanlı olduğu için biz listemizden çıkarttık.

Eğer gece hayatına girecekseniz mutlaka **Paceville** (Paçevil okunur) semtine gitmeniz gerekiyor. Burada gece kulüpleri, restoranlar ve Casino'lar istemediğiniz kadar.

Ulaşım bilgileri, ne zaman gidilir, nerede alınır gibi bilgiler, Camino ve Gozo adaları yazıları, Malta Tarihi, St.John Şovalyeleri, Malta Kuşatması hakkında daha fazla bilgi için **www.yolculuktutkusu.com** sitemizi ziyaret edin lütfen.

Şimdiden iyi geziler; "Beklemeyin, hayat tahmin ettiğinizden daha hızlı akar."

Temel Reis'in film seti olan Popeye Village'i gezerken Temel Reis ve Safinaz kostümlerindeki gençler ufak gösteriler yapıyorlar.